
Ísland

Erilainen matkaopas

Riikka Siippainen

Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulututkinto

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU**Koulutusala**
Kulttuuriala**Koulutusohjelma**
Viestinnän koulutusohjelma**Tekijä**
Riikka Siippainen**Työn nimi**
Ísland - Erilainen matkaopas**OPINNÄYTETYÖ**
Tiivistelmä**Päivämäärä**
29.10.2010**Sivumäärä**
61**Ohjaajat**
Jukka Kiviniemi, Heli Reinikainen**Yhteistyökumppani**
Jani Svensk**SAVONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES****Field of Study**
Culture**Degree Programme**
Degree Programme in Communication Design**Author**
Riikka Siippainen**Title of the Thesis**
Ísland - Different type of Travel Guide**THESIS**
Abstract**Date**
29.10.2010**Pages**
61**Supervisors**
Jukka Kiviniemi, Heli Reinikainen**Partner**
Jani Svensk**Tiivistelmä**

Opinnäytetyössä tarkasteltiin, millaista on tehdä visuaalisesti kaunis ja toimiva matkaopas. Valmiina tuotoksena tehtiin valmiiksi painettu matkaopas Islannista.

Tarkastelun kohteena olivat eri kirjasarjojen matkaoppaat. Matkaoppaista esitellään ratkaisuja, joita haluttiin välttää tai säilyttää tulevassa kirjassa monien esimerkkien avulla ja selvitetään, miten kirjasta saisi käyttäjäystävällisemmän.

Tarkastelujen jälkeen asetettiin omat tavoitteet kirjalle, jotta se erottuisi tarkastelluista oppaista. Pohdittiin myös, sopiiko kirja valokuvakirjan tai kuvareportaasin kategoriaan.

Kirjanteon vaiheet käsitellään valokuvauksesta aina painovalmiiseen tuotteeseen asti. Kuvien valinnan kautta pohditaan, miksi juuri kyseiset valokuvat ovat päässeet mukaan lopulliseen matkaoppaaseen. Taittopohjaa suunniteltaessa on pitänyt miettiä, miten taitosta on saatu yksilöllinen. Yksilöllisyyteen ovat vaikuttaneet myös typografian valinta ja valokuvien asettelu sivuille.

Tämän pohjalta on tehty matkaopas, joka on kuvakirjan ja matkaoppaan välimuoto, matkakertomus. Sen painopiste on isoissa valokuvissa ja matkaoppaille epätyypillisessä graafisessa ilmeessä. Matkaoppaan pääosassa ovat tekijän ottamat valokuvat, mutta matkoppaan tarinan takia se on myös käyttökelpoinen matkaopas. Työn lopputuloksena syntynyt kirja on visuaalisesti sellainen, kuin tekijä on sen halunnut olevan.

Avainsanat

Kirjan taittaminen, graafinen suunnittelu, matkaopas, Islanti

Julkinen**Abstract**

The aim of the thesis was to contemplate how to make a visually beautiful and functional travel guide. The end product was a printed travel guide of Iceland.

The contemplation targeted travel guides of different book series. Such aspects of the travel guides, which should either be avoided or replicated, are presented with several examples ensuring that a more user-friendly travel guide can be produced.

After these contemplations a set of aims for the book, which would be the outcome of this thesis were defined, so that it would be distinguished from the ordinary travel guides presented in the report. Whether this book should be categorized as a photography book or as a photo reportage book was also contemplated.

The whole process of the book's creation was documented from the photography into the print-ready design. The selection of the photographs to be included in the final book is discussed and the reasons for the selection of the final photographs are given. Designing the layout of the book is also discussed as well as how to ensure that its graphic design is unique. The typography and the adjustment of the photographs on the pages are influenced by their uniqueness.

From all this a travel guide was created, which is an intermediate form of a photo book and a travel guide, a travel story. Its priorities are large photographs and an unusual graphic design for travel guides. The main component is the author's photographs; however its inclusion of a story makes it a useful travel guide, too.

Keywords

Book design, graphic design, travelguide, Iceland

Public

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	6
1.1 Aiheen syntyminen.....	6
1.2 Lähtökohta.....	6
1.3 Tavoite.....	7
1.4 Toimeksiantaja ja muut hyödynsaajat.....	8
1.5 Toteutus.....	8
1.6 Työmenetelmät.....	9
2. MATKAOPPAAT, samanlaisia kaikki?	10
2.1 Ennen matkakohteen valintaa.....	10
2.2 Lukemieni matkaoppaiden ongelmat.....	11
2.2.1 Matkaoppaiden graafiset ongelmat.....	18
2.2.2 Matkaoppaiden sisältöongelmat.....	19
3. MATKAOPPAANI TAVOITE	20
3.1. Kuvareportaasi vai valokuvakirja.....	20
3.2 Sisällön ja ulkoasun tavoitteet.....	22
4. KIRJANTEON PROSESSI	26
4.1 Valokuvaus.....	26
4.1.1 Kuvien valinta.....	27
4.1.2 Kuvien käsittely.....	34
4.2 Taittopohja.....	36
4.2.1 Palstat.....	38
4.2.2 Typografia.....	40
4.3 Kuvitustyyli.....	44
4.3.1 Graafiset elementit.....	45
4.3.2 Valokuvien käyttö.....	46
4.4 Kirjankansi.....	53
4.5 Teksti.....	54
4.6 Painoon asti päätyminen.....	55
5. POHDINTAA TYÖN TULOKSISTA	56
6. PÄÄTÄNTÄ	58
Lähteet.....	60
Kuvaluettelo.....	61

1. JOHDANTO

Luin koulun kirjastossa opinnäytetöitä. Osa aiheista oli mielenkiintoisia, osa ei. Mietin, miten oppilaat jaksoivat työskennellä, jos aihe ei ollut mielenkiintoinen. Itsekin meinasin sortua tälle tielle, mutta tarkemmin asiaa pohdittuani mietin, miksi en tekisi työtä, josta olisin kiinnostunut ja jonka lopputuloksesta voisin olla ylpeä. Olihan kyseessä opinnäytetyö. Minun pitäisi olla parhaimmillani ja nauttia työnteosta.

1.1 Aiheen syntyminen

Opinnäytetyöni aiheen valinta ei ollut aluksi helppoa. Asiakastöitä muiden makuun saa tehdä työelämässä enemmän kuin tarpeeksi, joten halusin tehdä opinnäytetyön omasta mielenkiintoisesta aiheesta. Nautin valokuvaamisesta ja halusin jollain tapaa saada ottamiani valokuvia mukaan opinnäytetyöhöni. Pohdinnan jälkeen päädyin tekemään kirjan. Olin lähdössä Islannin matkalle syyslomalla 2009, josta syntyi idea matkaoppaaseen. Matkaoppaan tekeminen Islannista tuntui mieltä.

1.2 Lähtökohta

Työharjoittelun aikana opin, että työnteko graafisella alalla on asiakaspalvelulähtöistä. Vaikka asiakkaalle pääsee suunnittelemaan mainoskampanjoita omaa luovuttaa käyttäen, antaa asiakas kehukset ja tarvittavat rakennusaineet, mitä he kampanjalta haluavat. Omassa opinnäytetyössäni pidin siis tärkeänä sitä, että ennen työuraani pystyisin tekemään jotain graafista ja luovaa omin ehdoin.

Halusin kehittyä valokuvan ja tekstin yhteensovittamisessa ja kokeilla tekstin kuvittamista valokuvin. Halusin myös olla parempi käyttämään Adobe InDesign taitto-ohjelmaa.

Pidän matkustamisesta ja matkaoppaiden tutkimisesta, mutta yleensä matkaoppaat ovat aina minun makuuni vääränlaisia. Nämä elementit rakensivat hyvän yhtenäisen pohjan sille, että halusin tehdä opinnäytetyössäni jotain itselle mieltä, mutta mistä voisi olla hyötyä myös muille.

1.3 Tavoite

Opinnäytetyössäni pyrin kuvaamaan työskentelyäni itselleni mieluisan, mutta myös muille käyttökelpoisen matkaoppaan tekijänä. Analysoin tekemiäni valintoja ja pohdin miten ne ovat toteutuneet.

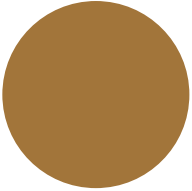
Tavoitteenani oli tehdä matkaopas, joka erottuisi muista matkaoppaista. Teoksessa pääosissa ovat valokuvat, mutta sen tavoitteena ei ole olla pelkkä valokuvakirja, vaan myös opastava teos. Koska matkaoppaita ja valokuvakirjoja matkakohteista on paljon, halusin erottua niistä niin, että matkaoppaassani kerrottaisiin kokemuksia islanninmatkailusta sekä esiteltäisiin maisemia ja mielenkiintoisia kohteita suurin valokuvin.

Matkaoppaan kohderyhmää miettiessä alkoi hahmottua, että matkaoppaani on ennemmin matkakohteen valintaopas, kuin itse matkalle mukaan otettava opas. Kirjastani voi lukea etukäteen, olisiko Islanti sellainen kohde, jonne matkaaja ha-

luaisi mennä. Siinä kerrotaan myös, mitä kaikkea voi tapahtua ja mitä asioita matkalla voi mennä pieleen. Kirjan voi lukea myös jälkikäteen ja verrata vastasivatko omat kokemukset kirjassa esitettyjä. Kirjan kohderyhminä ovat Islannin matkaa suunnittelevat suomalaiset, sekä siellä jo käyneet, mutta myös ihmiset, jotka haluavat lukea matkailusta kertovia tarinoita.

Lisäksi tavoitteenani oli suunnitella esteettisesti kaunis matkaopas, miellyttävä kokonaisuus, jossa kuvituksen ja taiton kautta matkalla kokemani asiat ja informaatio Islannin matkailusta välittyivät lukijalle.

Tavoitteenani oli saada selkeä ja toimiva ulkoasu. Se ei voi miellyttää kaikkien graafista silmää, mutta niin kauan kuin itse olen tyytyväinen ja joku antaa positiivista palautetta, uskon, että taitto on tarpeeksi hyvä.

1.4 Toimeksiantaja, yhteyistyökumppani ja muut hyödynsaajat

Toimeksiantajana toimin minä itse. Työstä hyöty on itselleni se, että joudun pohtimaan kirjantaittamiseen liittyviä ongelmia. Saan työstää opinnäytetyötä ohjelmilla, joita tulevassa työssäni joudun käyttämään ja saan niihin lisää varmuutta. Hyötynäni on myös toteuttaa kokonaan itse taittamani teos, jota voin pitää osana portfolioitani työpaikkaa hakiessa. Kirjasta jää myös konkreettinen muisto ensimmäisestä Islannin vierailustani.

Yhteyistyökumppaninani on avopuolisoni Jani Svensk, joka opiskelee Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa journalismia. Hän oli ulkomaanvaihdossa Islannissa syyslukukauden 2009. Hän tuottaa minulle tekstin Islannin matkaltani, kun vierailin hänen luonaan ja seikkailimme yhdessä Islannissa.

Lopputuloksen ulkopuolisina hyödynsaajina ovat matkailijat, jotka haluavat lukea Islannista matkakohteena, joko niin, että he suunnittelevat matkaa jonnekin tai ovat jo matkanneet Islannissa.

1.5 Toteutus

Alkuperäinen tarkoitukseni oli saada työ valmiiksi neljännessä seminaarijaksossa lukuvuonna 2009-2010. Sain kuitenkin työharjoittelupaikan, joten opinnäytetyön teko viivästyi. Otin tavoitteekseni syksyn 2010 toisen seminaarikauden. Tämä tavoite tuntui realistiselta, koska vasta silloin minulla oli aikaa tehdä työtä rauhassa, sillä työharjoitteluni loppui vasta 6. elokuuta. Tein aluksi työtäni iltaisin ja viikonloppuisin. Työharjoittelun päättymisen jälkeen tein opinnäytetyötäni päivittäin.

En laatinut tarkkaa aikataulua, vaan halusin työskennellä aina silloin kun ennätin. Liika kiirehtiminen olisi huonontanut työn laatua.

Kirjaan tarvittavat materiaalit, valokuvat, ovat peräisin minulta itseltäni. Valokuvat käsitellään Adobe Photoshopilla ja kirja taitetaan Adobe InDesignilla. Kirjan tekstit sain, Haaga-Helia ammattikorkeakoulun toimittajaopiskelija Jani Svenskiltä. Kirjan painatus toteutetaan omakustanteisesti.

1.6 Työmenetelmät

Tutkivan toiminnan aiheenani työssäni on itseleni mieluisan matkaoppaan toteutus ja tutkinta, miten matkaoppaani eroaa niistä matkaoppaista, joissa mielestäni on parannettavia elementtejä. Työskentelyn aikana luen mielestäni huonoja matkaoppaita ja vertailen niitä omaan kirjaani. Pidän itsearviointituokioita, joissa mietin tekemisiäni ja miten olen onnistunut toteuttamaan erilaisuuden. Tärkeimpinä vertailukohteina ovat kuvitus ja taittopohjan toimivuus.

2. MATKAOPPAAT, samanlaisia kaikki?

Olen pääasiassa omatoimimatkailija. En halua matkustaa perinteisiin suomalaisten suosimiin turistirypäisiin, enkä halua edes törmätä matkani aikana muihin suomalaisiin. En matkusta pakettimatkoilla matkatoimistojen kautta. En ainakaan pääasiallisesti. Haluan, että pystyn itse liikkumaan matkallani sinne, minne haluan. Haluan nähdä mahdollisimman paljon erilaisia asioita, mikä vaan on suotuisaa yleensä suhteellisen pienille budjeille. Olen nuori omatoimimatkaja, joka ei ole kiinnostunut antiikki- ja kalamarkkinoista, eikä designtuotteiden ostokaduista. Haluan tietoa, miten pääsee omin neuvoin paikasta A paikkaan B. Tällainen matkustaminen vaatii kärsivällisyyttä ja suunnitelmallisuutta, mutta loppujen lopuksi palkitsee matkailijansa.

2.1 Ennen matkakohteen valintaa

Ennen kuin lähdän matkalle, tai mietin kohteita, joissa ulkomaan sisällä haluaisin vieraila, eivät pelkät pienet kuvaukset kylästä ja tapahtumien esittely riitä. Haluan enemmän. Haluan nähdä visuaalisesti millaiseen paikkaan rahani ja vähäisen ulkomailla vietetyn aikani käytän. Jos ulkomalaisena turistina saapuisin Helsinki-Vantaalle ja haluaisin Helsingin lisäksi vieraila jossain muussakin suomalaisessa kaupungissa. Lukisin matkaoppaasta Lahdesta ja Kuopiosta. Niiden kerrottaisiin olevan mukavia järvenrantakaupunkeja. Näkemättä kuvia valitsisin Lahden sen läheisemmän sijainnin takia, tietämättä, että Kuopio olisi ollut kaupunkina paljon kauniimpi ja pitkän matkan arvoinen. Kun itse suunnittelen omatoimimatkoja, yritän välttää tekemättä tällaisia virheitä etsimällä tietoa ja kuvia kirjoista. Yleensä kirjat eivät juuri kuvia tarjoa, joten joudun hyödyntämään internettiä niissä. Ja miten paljon kivempi kuvakirjaa olisi lukea ulkona riippukeinussa kesätuulen lämmittäessä varpaita.

Matkaoppaita ei myöskään yleensä ole kirjoitettu henkilökohtaisesta näkökulmasta. Kirjoilla on ulkopuolinen kertoja, joka vain latelee kohdetietoa. Kuvista ei käy ilmi pitivätkö matkailijat kohteesta, eikä yhtään negatiivista sanaa uskalleta sanoa mistään. Matkaoppaissa kerrotaan nähtävyyksistä ja turistien suosimista paikoista, mutta kukaan ei kerro, pitivätkö turistit oikeasti niistä.

Onko juuri tämä kirkko oikeasti käymisen arvoinen vai onko se mainittu matkaoppaassa vain, koska se sattuu olemaan kaupungin pääkirkko. Yleensä matkaoppaat esittelevät kaikki mahdolliset vierailukohteet, mikä toisaalta on hyvä, tällöin on kohteita mistä valita. Liian suuri informaation määrä lisää kirjan paksuutta ja paljon asioita on saatava tiivistämään pieneen tilaan. Tämä ei ole aina paras vaihtoehto kirjan taiton ja selkeyden kannalta.

Opinnäytetyötäni tehdessä seuraava matka siintää jo tulevaisuudessa: interrail. Matka, jossa käymme monessa eri paikassa ja matkaoppaita tulee luettua itse matkan kannalta, mutta myös opinnäytetyötä varten. Yksi kohteista on Gardajärvi. Varaan "Gardajärvi - matkailijan opas"-kirjan kirjastosta odottaen kauniita kuvia kauniista maisemista. Silmissäni siintää, miten kohta löhöän kotisohvalla ja ahmin silmillä kauniita maisemia, jonka perusteella päätän, minne Gardajärven rannalla sijaitsevaan kylään haluan matkustaa. Avaan kirjan ja mikä pettymys, kirjassa on pelkkää tekstiä. Kirjassa on kaksi aukeamaa värikuvia ja yhden sivun värillinen kartta. Päätän lainata teoksen silti. Haluan alueesta lisätietoa, mutta on tyydyttävä käyttämään omaa mielikuvitusta maisemien kuvitteluun.

2.2 Lukemieni matkaoppaiden ongelmat

Matkaopasta lukiessani haluaisin tietää mielenkiintoisista kohteista ja paikoista, jotka eivät ole aivan niitä päänähtävyyksiä. Haluan nähdä mieluummin hienon vähemmän kuuluisan rakennuksen, kuin sen kaikista kuuluisimman rakennuksen, joka ei säväytä, vaikka historiallisesti olisikin tärkeä. Haluan myös päästä lähelle paikallisten elämää. Tietää millaista on käydä ruokakaupassa sen sijaan, että söisin joka kerta ravintolassa. Esimerkiksi lainamani Gardajärvi - Lomailijan opas kirja, oli tältäkin saralta pettymys. Kirjassa on kerrottu yleisesti Gardajärvestä, jonka jälkeen siirrytään kylien esittelyyn. Koska kuvia kylästä ei ole kuin korkeintaan yksi valokuva kuva-aukeamalla, haluaisin edes lukea siitä, millaisia kylät ovat nykyään. Pienen kuvauksen jälkeen siitä, miten alueella on vehreää, tekstissä paneudutaan kylän historiaan. Yli puolet tekstistä menee hukkaan. Opas osoitetaan turhaksi matkaa suunnittelevalle. Internetin Wikipedia-sivusto tarjoaa enemmän kaipaamaani tietoa ja Googlen kuvahaku kuvia. Kannen ulkoasusta ja kuva-aukeaman taitosta olisi voinut päätellä kirjan ilmestyneen joskus 1990-luvulla, mutta kirjan ilmestymisvuosi on 2008.

Lonely Planet

Reppumatkaajalle kaiken kertovista oppaista hyvänä esimerkkinä on Lonely Planetin matkaoppaat, jotka pitävät sisällään aivan kaiken. Esimerkiksi Islannin Lonely Planetissa esitellään jokainen kaupunki tapahtumineen ja majapaikkoineen. Kirja on pieni ja paksu. Kätevä ottaa mukaan matkalle. Kuvia se ei juuri tarjoa. Näillekin matkaoppaille on käyttötarkoituksensa. Ne ovat erittäin hyviä tiedonlähteitä, kun etsii faktatietoa asioista; mustaa valkoisella. Olen lukenut ja joskus hyötynytkin tällaisesta oppaasta. Kuitenkin Lonely Planetissa on erittäin vähän kuvia. Jos haluaisi täydellisen infopakettin yhdistettynä hyviin kuviin, kirjasta tulisi

liian paksu. Jostain on siis täytynyt karsia. Suuren sivumäärän vuoksi Lonely Planet on myös painettu päällystämättömälle ohuelle paperille, joka ei yhtään lisää opuksen houkuttelevuutta. Ongelmat: kuvien puuttuminen lähes täysin, päällystämätön sanomalehtimäinen paperi. Itse en tällaista opusta jaksakaan lukea vielä silloin, kun olen valitsemassa kohdetta, mihin aion matkustaa. Näitä informaatioita tarvitsee vasta paikan päällä tai kun on valinnut jonkin matkakohteen ja suunnittelee, mitä kohteessa on aikeissa tehdä. Lonely Planetin hyvät puolet ovat kaupunkien kartat ja täydellinen informaatio faktatiedoista.

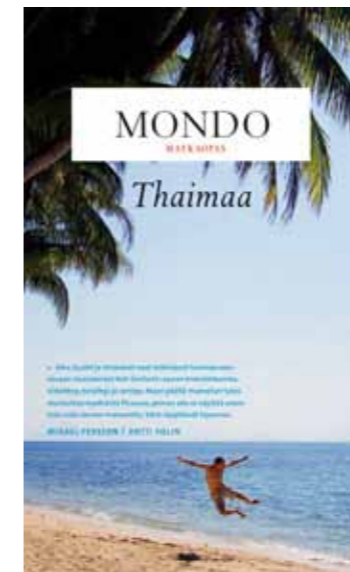

Kuva 1: Lonely Planet Iceland -opas

Mondo

Mondon matkaopas houkuttelee tyylikkäästi taitetulla kannella ja selkeillä graafisilla linjoilla. Kirja on paksu kuin romaani ja paperimateriaali on samanlaista. Kuvia oppaassa on muutamia, jotka kaikki ovat mustavalkoisia. Yhtään erillistä värikuvien kuva-aukeamaa ei kirjan sisälle ole upotettu. Mondon opasta, en ole vielä lukenut kuvien puutteen takia. Thaimaan matkaopas odottaa hyllyssäni. Sain sen kaupanpäälle, kun tilasin Mondon matkailulehden. Joskus tulevaisuudessa haluan

Thaimaaseen, mutta luulen, että Mondon oppaaseen tartun vasta sen jälkeen, kun Thaimaan kohde on jo kuvien perusteella valittu. En halua päätyä HuaHiniin rannoille, joissa rantaviivaa koristavat pilvenpiirtäjät. Haluan varmistaa tämän kuvin.

Kuva 2: Mondo Thaimaa -opas

Eye Witness

Infopaketti on myös Eye Witness -sarja kävelyreit-
tikarttoineen ja pienine infobokseineen. Nämä
kirjat eroavat Lonely Planetista siitä, että ne ovat
värillisiä, ne on painettu kiiltävälle, melko paksulle
paperille ja ovat täynnä pienen pieniä kuvia. Ulko-
asultaan nämä aukeamat muistuttavat sillisalaat-
tia. Osa kuvista on piirretty. Tämä kirjasarja toimii
siinä, että kuvia ja tekstiä on lähes yhtä paljon.
Huonoa siinä on se, että kuvat ovat pienikokoi-
sia ja melko mitäänsanomattomia. Ongelmia tuo
myös sekava taitto. Plussia ovat kartalle hahmotet-
ut kävelyreitit ja selkeät listat ravinto-
loista sekä hotelleista erillisillä sivuilla. Mutta täs-
täkin kirjasta yhtenäinen visuaalinen kokonaisuus
jää puuttumaan, vaikka onkin miellyttävämpi kuin
Lonely Planet.

Olen vierailut Dublinissa, Irlannissa, kolme ker-
taa. Olen lukenut Eye Witness -sarjan Dublin-opas-

ta ennen ja jälkeen matkojen. Kirja antaa kuvineen
melko kylmän ja harmaan kuvan Dublinista. Jopa
hieman vanhanaikaisen. En tarkoita siinä mielessä,
etteikö Dublinissa olisi historiaa, mutta valokuvat
näyttävät siltä kuin ne olisi otettu 1980-luvulla.
Dublin opas ei ole kovin paksu ja sitä olen kuljet-
tanut matkalla myös mukana. Tämä on opas, jota
voi lukea matkan valintavaiheessa. Opas esittelee
kohteet kuvin, mikä ainakin minua auttaa, mutta
kunnon kokonaisuutta Dublinin viehättävyydestä
ei tämäkään opas pysty tarjoamaan.

Eye Witness ja Lonely Planet -oppaat ovat kes-
kikokoisia ja tarkoitettu matkalle mukaan otet-
taviksi. Berlitz ja City Spots sarjat suosivat vielä
pienempää taskukokoista mallia, joka on helppo
kantaa aina mukana. Se ei ole painava ja se mah-
tuu pieneenkin käsilaukkuun, tai vaikka miehen
farkkujen takataskuun.

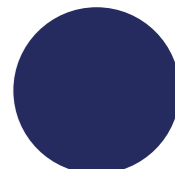
Kuva 3: Eye witness Dublin -opas

Berlitz

Koska kirjan koko on hyvin pieni, ongelmana on,
että kirja on melko suppea sisällöltään. Niin kuvis-
ta kuin tekstistäkin on karsittu. Yleensä Berlitzin
opas esittelee vain yhtä kaupunkia kokonaisen
maan sijaan. Berlitzissä on alku- ja loppuaukeamil-
le lisätty kohteen kartat eri mittakaavoissa, mikä
on hyvä asia. Berlitzin oppaat ovat keskitasoisia.
Näistäkin pienistä opuksista olisi voinut tiivistää
historiaosuuden ja lisätä muuta infoa tilalle. Taitto
ja kuvamaailma ovat kuitenkin melko perinteisiä.
Esimerkiksi Berlitzin Dublin-oppaassa hyvää on
esitellyä päivaretkistä Dublinin ulkopuolelle. Pää-
nähtävyydet on esitelty tekstein, mutta huonoin
kuvin. Melko hyvä opas mukaan matkalle, mutta
ei pysty tarjoamaan mitään enempää, mitä Eye Wi-
ness ei olisi jo esitelty.

Kuva 4: Berlitz Dublin -opas

City Spots

City Spots tarjoaa keskinkertaiset kuvat ja eroaa hieman sisällöltään aiemmin esitellyistä kirjoista. City Spots Biarritz kirjassa kuvat ovat pieniä, mutta onnistuneita, koska niissä on esitelty kaupungin yleisilmettä, maisemia ja kaupungin katuelämää. City Spotsissa on hyvin kerrottu, mitä ennättää tehdä kaupungissa tietyssä ajassa. City Spots tarjoaa myös retkiä kaupungin ulkopuolelle ja esittelee kaupunkia hyvin. Sisällöltään City Spots on oikein hyvä pikkukirjaksi. Mutta taitto ja visuaalinen puoli, eivät tarjoa lukijalleen mitään uutta. Kaikista ih-

meellisintä Biarritzin City Spots kirjassa mielestäni on kannen kuvavalinta. Kaikista hienoista nähtävyyksistä kannen kuvaksi on valittu ortodoksisirkon tornit. Tämän vielä voisi jotenkin ymmärtää, jos kyseessä olisi ortodoksiuskontoinen maa, mutta sitä Ranska ei ole. Kirjan kansi voisi olla paljonkin houkuttelevampi. Jos minun pitäisi valita seuraava kaupunkilomakohde, City Spots sarja voisi hyvinkin olla ensimmäinen vaihtoehto kirjasarjaksi, josta aloittaisin tutkimaan, mitä kaikkea kaupunkilomalla ennättää tekemään.

Muita oppaita

AA Twin Guide Corfu -oppaassa graafinen suunnittelu ei taaskaan hivele silmiä. Oppaan tarkoitus on esitellä saaren 25 parasta nähtävyyttä, shop-pailua, ruokailua ja yöelämää. Perusinformaatiota pintapuolisesti. Ei henkeäsalpaavia maisemakuvia, joiden kohdalla voisi huokaista ja todeta: "tuonne minäkin haluan". Hyvää oppaassa on kuitenkin nähtävyyksien esittely. 25 kohdetta, joista voi valita ne, joissa haluaa mennä käymään. Kirjan mukana tulee erittäin hyödyllinen Corfun tiekartta. Suurin osa näistäkin nähtävyyksistä on mahdollista käydä katsomassa, jos on auto käytettävissä. Oma Islanti-oppaani olisi voinut olla tämän tapainen teos, joka esittelisi Islannin 25 parasta nähtävyyttä, mutta esimerkiksi AA-sarjalta tällainenkin kirja on jo olemassa.

Baedgerin matkaopas Dubai jatkaa samaa harmaata linjaa. Mutta tällä kertaa yleiskerronta arabikulttuurista on tervetullutta. Vähän kuvia, mikä harmittaa, mutta informaatiopuoli on hyvä. Kirjassa luvataan, miten siistiä, turvallista ja monipuolista Dubaissa on. Tekstin kehujen puolesta matkalle voisi lähteä heti, mutta visuaalinen puoli jää uupumaan. En vakuutu.

Matkaopas Mallorca & Menorca -kirjassa on jopa sivun kokoisia kuvia, mikä on erittäin hyvä pienten kuvien jälkeen, joiden kuva-aiheet eivät kunnolla erotu. Mallorcan pohjoisrannikon esittelysivu on tehty sillä tyylillä, mistä pidän. On kuva ja alueen kartta sekä kerrotaan lisäinformaatiota. Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa, ja tuo juuri sitä kaipaamaani visuaalista puolta, mitä haluan nähdä ennen rahojeni sijoittamista.

Kuva 5: City Spots Biarritz -opas

Kuva 6: AA Twin Guide Corfu -opas

Kuva 7: Dubai -opas

Kuva 8: Mallorca & Menorca -opas

2.2.1 Matkaoppaiden graafiset ongelmat

Olen visuaalinen ihminen. Tarvitsen kuvia tekstin tueksi. Jos kuvissa näkyvät maisemat eivät miellytä, voin valita toisen kohteen jo kotona, enkä pety matkakohteeseen paikan päällä. Haluan myös lukea kokemuksista millaista on olla kohteessa, en vain siitä, mitä siellä on. Miltä kohteessa haisee ja mitä siellä kuulee. Tosin pitääkö matkakohteesta vai ei, on aina henkilökohtainen mielipide.

Jos matkaoppaissa on kuvitusta, ne ovat yleensä päänähtävyyksistä. Ranskan matkaoppaassa on kuva Eiffel-tornista. Varmasti moni tietää, mitä Eiffel-torni näyttää. Tavallisten matkaoppaiden kuva-aiheina saattaa olla esimerkiksi lähikuva linnusta. Haluan itse nähdä laajoja kokonaisuuksia ja esteettisiä asioita, mitä paikan päällä voi nähdä. Matkakirjaa tehdessäni tarkoitus oli tuoda näkyville juuri näitä laajoja näkökulmia, mutta myös sellaisia yksityiskohtia, joita kohde pitää sisällään, mitä laajassa tarkastelussa ei huomaa.

Matkaopasta lukiessa ei aika saa kulua turhanpäivästen asioiden etsimiseen vaan kirjan täytyy edetä sulavasti eteenpäin.

Matkaoppaissa minua suuresti vaivaa se, että yleensä alkusivulla on matkakohteen kartta. Siitä pitäisi sitten painaa kymmeniä eri paikannimiä mieleen, missä ne sijaitsevat, jotta kirjan sisäsivuja lukiessa muistaisi, että "ahaa, tämä oli aivan saaren länsirannikolla". Minulle on tärkeää, ettei kirjaa lukiessa tarvitse kesken kaiken alkaa selailemaan alkusivuille, "missäs se kartta nyt olikaan ja mistä minä löydän täältä nyt tämän paikan nimen". Sen takia aion tehdä omaan kirjaani otsikkosivut jokaisesta paikan nimestä kartan kanssa, että lukijan on helppo seurata missä nyt mennään. Näin matka etenee katsojan mielessä kuvin, mutta myös kartan avulla. Kun haluaa etsiä tietoa, edestakainen kirjan selaaminen, saa lukijan vain hermostumaan.

2.2.2 Matkaoppaiden sisältöongelmat

Matkaoppaisiin, joissa sanottaisiin paikan olleen aivan kamala, pitää suhtautua kriittisesti, koska oppaasta pitäisi löytyä myös hyvä perustelu, miksi kirjoittajan mielestä paikka ei ollut hyvä. Kun on lkenut perustelun, voi huomata, että syy ei kohdistu itseen. "En pitänyt paikasta, koska siellä oli pieniä lapsia". Perheellinen voisi kumota tämän heti toteamalla, ettei se häntä haittaa ja uskoa kohteen olevan hyvä, vaikka kirjailija toista väittikin.

Tämän takia oman matkaoppaani teksti tuo esille matkan hyvät ja huonot puolet tasaisesti. Ei niin, että jokin oli aivan kauhea, eikä suosittelen kenenkään menevän sinne. Toiselle kamala paikka, voi olla joillekin juuri se, mitä on aina etsinytkin.

3. MATKAOPPAANI TAVOITTEET

Olin lukenut lukuisia matkaoppaita, jotka eivät olleet miellyttäneet minua. Tästä oli helppoa alkaa pohtia, mitä haluan omalta matkaoppaaltani, jotta se olisi erilainen. Pohdin mahdollisuuksia, mitä minulla oli, kun aloin tehdä kirjaa samoin myös asioita, joita en pystyisi toteuttamaan kirjassani.

3.1. Kuvareportaasi vai valokuvakirja

Aloittaessani tekemään kirjaani, pohdin ensiksi vaihtoehtoja olisiko se ollut kuvareportaasiin pohjautuva kirja. Otin myös selvää millaisia valokuvakirjoja on ja voisiko kirjani olla valokuvakirja.

Kuvareportaasi on valokuvasarja, joka dokumentoi tapahtumaa tai tapahtumia tietyllä ajankaksolla. Kuvareportaasi ilmestyy yleisimmin aikakaus- ja sanomalehdissä.

Kuvajournalismin rakenteiden ja tyylien välillä on erilaisia mielipiteitä. Se mikä on oikea ratkaisu on tulkintakysymys.

Työni on laajempi, kuin pelkkä aikakaus- tai sanomalehdessä ilmestyvä kuvakertomus. Hannu Vanhasen Kuvareportaasin (r)evoluutiiossa kuvareportaasin modernista rakenteesta kerrotaan näin:

”Moderni kuvareportaasi on klassisen kuvaeseen tapaan kertomuksellinen ja sitä voi tarkastella ehyenä tarinana. Jos klassisessa tarinassa on selkeä aloitus, keskikohta ja loppu, niin moderni tarina voi jakautua temaattisesti kahdeksi tai useammaksi alateemaksi.” (Vanhanen, 2002, 120)

Kirjassani kertomus etenee tarinamaisesti, mutta ei selkeästi niin, että siinä olisi aloitus, keskikohta ja loppu, vaan ennemminkin moderniin tapaan teemoittain. Pohjoinen Islanti, Eteläinen Islanti, Reykjavik, ja Golden Circle. Näin ollen kirjani voisi hieman sivuta modernia kuvareportaasia. Valokuvakirjoja joita selailin olivat todellakin pelkästään valokuvakirjoja, joissa oli valokuvien lisäksi vain kuvatekstit. Minun alkuperäinen tarkoitus oli kuitenkin kertoa tekstinavuin tarina Islannista, eikä pelkästään esitellä valokuvia kuvatekstein. Hannu Vanhanen kertoo valokuvakirjasta näin:

”Valokuvakirja pyrkii lehdessä julkaistua kuvaes- seetä laajempaan, koherentimpaan ja persoonal- liseen kokonaisuuteen. Valokuvakirja on ’kiin- teästi yhteen sidottu, hyvin toimitettu, organisoitu ryhmä tai sarja kuvia lineaarisessa sekvenssissä kir- jan muodossa’ (Sweetman 1985, 187)” (Vanhanen, 2002, 103)

Näitä kahta vertailtuani tulin siihen tulokseen, että kirjani ei ole pelkkä kuvareportaasi, eikä valokuvakirja, vaan jotain näiden kahden välimaastosta. Kuvareportaasiksi kirjani ei etene täydellisessä aikajärjestyksessä, eikä jokaista vaihetta ole raportoitu. Kirjan pituus taasen on liian pitkä lehdessä ilmestyväksi kuvareportaasiksi. Valokuvakirjaksi kirjassani on myös enemmän tekstiä, kuin pelkät kuvatekstit.

Kirjassa ”Välissä valokuvat ymmärtämisen välineinä” - todetaan näin:

”Valokuva ei ole yksi yhteen todellisuuden kanssa, vaikka se toistuvasti hämää meidät uskomaan niin. Tämän estää jo se, että ainoa todellisuuden taso, jonka valokuva poystyy jossain määrin toistamaan, on visuaalinen todellisuus. Valokuva ei suoraan välitä ääntä, hajua, makua tai tuntemusta.” (Erävaara, Tanskanen, 2009, 131)

Näin ollen pelkistä valokuvista koostuva kirja ei ole tarpeeksi, jos haluaa välittää lukijalle tarkempia tuntemuksia kokemuksista. Kuva yksistään pystyy hämäämään katselijaa hyvinkin paljon. Kaatosade ei näy valokuvassa, se voi erottua vain harmaana taivaana, joka katsojasta voi näyttää ihan mukavalta ilmalta. Kirjani on siis kuvareportaasin ja valokuvakirjan välimuoto.

3.2 Sisällön ja ulkoasun tavoitteet

Tarkoitus ei ole jakaa täydellistä informaatiota joka ikisestä asiasta, vaan välittää lukijalle omakohtainen kokemus Islannin matkasta, joka samalla opastaa tulevia matkailijoita. Tarinan pitää olla mielenkiintoinen, jotta lukija jaksaa lukea sen ja jopa odottaa, mitä seuraavaksi tapahtuu. Oppaan tarkoitus on esitellä Islannin nähtävyyksiä, mutta samalla kokemuksia ja tuntemuksia, millaista siellä oli. Sen on tarkoitus opastaa, että myrskysäällä ulkouimalaan ei välttämättä kannata lähteä, vaikka kuinka mieli tekisi. Opas pyrkii neuvomaan hyvistä asioista, että näin kannattaa tehdä, mutta huonoista lukijan kannattaa ottaa opiksi ja tehdä asiat paremmin.

Oma oppaani on tarkoitus lukea siinä vaiheessa, kun on valitsemassa kohdetta tai on jo käynyt siellä, joten suurempi koko ei haittaa, sillä kirja ei ole tarkoitettu kannettavaksi käsilaukussa.

Informatiivisuutta en ole halunnut jättää pois. Kohteista on kerrottu perustiedot, mutta jos syvälisemmin haluaa tutustua kohteen historiaan, täytyy tieto etsiä muualta. Tätä yleisinfoa ja historiaa enemmän haluan kertoa kokemuksista.

Oman matkaoppaani tarkoitus on auttaa valitsemaan kohteita, joissa haluaa vierailla. Valintaa helpottavat kuvat kohteesta ja teksti, jossa kerrotaan millaista kohteessa on.

Haluan tuoda oppaassani esille, missä kaikilla ennättää käydä, kun aikaa on tietyn verran käytettävissä. Matkaa suunniteltaessa tärkeintä on ottaa huomioon, mitä perillä vietettävässä ajassa ennättää tehdä. Olin Islannissa kaksi ja puoli viikkoa, mikä on suhteellisen pitkä aika lomaksi. Tähän aikaan sisältyi päiviä, jolloin emme tehneet yhtään mitään, koska matkakumppanini oli 39-asteen kuumeessa. Silti ennätimme matkata saarella pohjoiseen ja etelään. Välimatkat eivät ole mahdotto- man pitkiä, joten lyhyemmässäkin ajassa ehtii näkemään paljon.

- Omakohtainen kokemus Islannin matkasta
- Esittelee Islannin nähtävyyksiä
- Ei ole tarkoitus kantaa mukana matkalla
- Perusinformaatiota kohteista
- Mielenkiintoinen tarina

Tavoitteenani on päästä eroon tyyppillisestä matkaoppaiden taittotavasta, eli täyteen ahdetuista tekstisivuista pienine kuvineen.

Oppaassani tulee olemaan isoja kuvia, joista välittyy paikan päällä vallinnut tunnelma. Kuvista myös näkee kokonaisuuden. Olen nostanut joitakin yksityiskohtia taitossa oleviin pieniin palloihin, mutta millään aukeamalla nämä yksityiskohdat eivät ole pääkuvia. Haluan, että oppaassani kuvat puhuvat puolestaan niin, että lukutaidotonkin pystyy ymmärtämään millaista paikassa on.

Olen pyrkinyt tekemään taitostani myös yksilöllisen ja väljän, niin että se miellyttäisi lukijaa mahdollisimman paljon. En ole halunnut ahtaa sivuja täyteen vain sen takia, että informaatiota olisi vielä tarjolla. Pyrin siihen, että visuaalisuus miellyttää.

Valitsin matkaoppaalleni hieman isomman koon, koska halusin, että kuvat ovat näyttäviä. En missään nimessä halua, että oman matkaoppaani lukijalle tulee samanlaisia ajatuksia kirjaa lukies- saan kuin minulle muista oppaista. En halua että kirjani lukijat joutuvat kokemaan pettymyksen. Haluan tarjota heille visuaalisen nautinnon.

Tarkoitukseni oli tehdä taitosta myös eläväisempää kuin ruutukaavataittoa neliömäisillä kuvilla. Liika tekstimäärä on karsittu ja kuvat ovat pääosissa, mutta tyhjää tilaa on jätetty. Taittoni ei myöskään saa olla sekava, jossa aukeama on ahdettu täyteen kuvia ja informaatiota niin, että lukijan täytyy miettiä aukeamaa lukiessaan, minkä kohdan on jo lukenut. Kirjan täytyy edetä sulavasti eteenpäin.

Kirjani tavoite on olla erilainen myös typografin osalta. Leipätekstifontiksi en ole valinnut painetulle materiaalille tyyppillistä antiikva-fonttia, vaan nykyaikaisemman groteskin.

Tavoitteenani on käyttää myös graafisia koriste-elementtejä, joita on tehty otsikko-fontista. Tällaisia ylimääräisiä koristeita harvoin näkee matkaoppaissa, sillä sivut ovat jo täynnä muuta tavaraa.

Tietopaketin sijaan tavoitteenani on tehdä visuaalisesti kaunis kirja. Koska emme matkanneet Islannin joka kolkkaan, kirja jää hieman vajaamaksi, kuin esimerkiksi Mondon opas, mutta sen pitäisi tarjota tarpeeksi aktiviteetteja Reykjavíkiin matkaajille.

Tavoitteenani on myös tehdä sisällysluottelotaan ja seurattavuudeltaan selkeämpi teos. Sen takia aina uuden paikan esittelyssä on mukana Islannin kartta, jotta tietää, miten kaukana Reykjavikista kohde on ja matkailija pystyisi heti näkemään, ennättäisikö niin kauaksi matkustaa.

Ísland on kirja, josta voi myös poimia vain itseään kiinnostavat asiat. Jos haluaa lisätietoa tietystä asiasta, voi kirjaa selata vain siitä kohdin. Ehkä löytää jotain uutta, mistä ei ollut tietoinen. Tai jos aiheesta on erittäin kiinnostunut, voi kirjan lukea kannesta kanteen. Selkeällä rakenteella pyrin kuitenkin siihen, että mahdollisimman moni nauttisi kirjaa lukiessaan. Lukija pystyisi keskittymään sisältöön ja kuviin, ilman selailua ja pläräilyä ja hermostumista siitä, missä mennään.

- Isot kauniit kuvat
- Väljä ja yksilöllinen taitto
- Visuaalisen nautinto
- Erilainen typografia
- Seurattavuudeltaan selkeä teos

Kirjantaitossa mielenkiintoista on kirjan kasaminen pienistä paloista. Kuvien ja tekstien pitää asettua aukeamille tai yksittäisille sivuille sulavasti. Pienikin tekstilaatikon koon muutos vaikuttaa ulkoasuun. Koko ajan saa olla hyvin tarkkana, ettei joukkoon lipsahda leski- tai orporivejä. Entä jos kuvia on liikaa? Entä liian vähän? Entä, jos en saa tekstiä ja kuvia mahtumaan niin kuin haluaisin? Kysymyksiä on monia ja yhä useampaan pitää löytää sopiva ratkaisu kirjaa taittaessa.

Kirjan suunnittelussa vaihtoehtoja on loputtomasti. Koko, muoto, paperin laatu, kannet, värimaailma, tekstin asettelu, typografia, lisäkoristeet, anfangit, leipäteksti, palstaleveys, palstan määrä. Kun jokaisesta ryhmästä valitsee yhden elementin, on niiden sovittava toisiinsa luodakseen kirjalle kokonaisuuden; yhteinäisen tyylin. Näin voi luoda omaperäisiä ratkaisuja, rikkoa rajoja, väriharmoniaa tai tyytyä tavalliseen ja yksinkertaiseen taittoon.

Kohderyhmän miettiminen on suunnitteluprosessissa tärkeää. Ei olisi kiva huomata jos aikuisille suunnattu kirja olisi kuvitettu aivan liian lapsimaisilla kuvilla. Ísland-kirjassa kohderyhmä ei riipu iästä tai sukupuolesta, vaan kohderyhmänä ovat sekä maantiedosta ja matkailusta kiinnostuneet henkilöt. Kirjaa voivat lukea niin nuoret koululaiset kuin vanhuksetkin. Koska skaala on laaja, ei aina voi miellyttää kaikkia. Pystyin suunnittelemaan kirjan rytmiä ja kulkua, vaikkei minulla vielä ollut tekstiä kirjaan. Olinhan elänyt ja kokenut ne kokemukset, joista teksti tulisi kertomaan. Aikaa miettiä asioita oli paljon. Tein opinnäytetyötäni pikku hiljaa. En osannut ottaa asiasta paniikkia. Halusin, että se etenee omalla painollaan, eikä väkisin pakottamalla. Aloittaminen oli vaikeinta.

Matkaoppaani tekeminen ei edennyt aivan siinä järjestyksessä, missä normaalisti kirjat tehdään. Aloitin kirjan tekemisen valokuvaamalla, koska, kun aiheeni oli hyväksytty, olin lähdössä matkalle Islantiin. Koska valokuvat ovat työni pääosassa, valokuvauksen jälkeen siirryin ensimmäiseen valokuvien valintavaiheeseen, taittopohjan mietinnän sijaan.

4. KIRJANTEON PROSESSI

4.1 valokuvaus

Vaikka tiesin etukäteen osan matkakuvistani päätyvän opinnäytetyönä tekemääni matkakirjaan, en valokuvatessani koko ajan pitänyt mielessä tulevaa käyttötarkoitusta, vaan pyrin kuvaamaan kaikkea mielenkiintoista rennolla otteella. Halusin säilyttää valokuvauksessa turistimaisia kuvauspiirteitä, jotta kuvat vastaisivat mahdollisimman paljon todellisuutta. Joissain kohteissa halusin taas leikkiä kameran kanssa ja kokeilla uusia kuvakulmia ja rajauksia.

Islannissa haasteita valokuvaukseen toivat vaihtelevat säätilat; kova tuuli, jonka takia sormet olivat aivan jäässä. Vesisade, jota satoi puuskissa ja ripeksien aivan miten sattuu, oli myös haaste. Kamera piti peittää välillä muovipussilla niin, että tein linssin kohdalle reiän, jotta pystyin kuvaamaan. Joitain maisemia ja nähtävyyksiä kuvasin niin, että pystyin rakentamaan niistä panoraamakuvia Adobe Photoshopilla.

Kameran asetusten säätäminen jokaista kuvauskohdetta varten erikseen osottautui hanka-

laksi, sillä kuvaustilanteet vaihtuivat nopeasti ja säätilat eivät aina olleet suosiolliset. Vettä satoi usein tai kuvauspaikka muuten oli luokkaa ”extreme”, kuten esimerkiksi vesiputouksen takana, jossa vesisumua oli ympäriinsä. Tällöin peitin kameran muovipussilla, niin että vain linssin ja etsimenkohdilla oli reiät. Tällaisissa tilanteissa asetusten säätäminen oli hankalaa ja kuvia piti ottaa niillä asetuksilla, mitkä ne olivat ennen putouksen taakse menoa. Lopputulos ei välttämättä ollut paras mahdollinen, mutta ainakin sain pelastettua rakkaan kamerani vesivahingoilta. Luotin myös paljon siihen, että pystyn jälkikäteen hyödyntämään photoshop-taitojani valokuvien suhteen, enkä suhtautunut kovin kriittisesti, jos kuvat kamerassa eivät olleet priimaluokkaa. Yritin kuitenkin aina parhaani mukaan säätää asetukset kohdilleen. Pilvinen, sateinen, kylmä ja tuulinen sää ei hankaloittanut kuvaamista pelkästään epämiellyttävällä olotilalla, mutta myös valoa oli vähän. Välillä oli todella harmaata ja sumuista, eikä kuvista saanut

hyviä mitenkään. Onneksi joukkoon mahtui muutama aurinkoinen päivä, jolloin sai otettua kuvia myös siitä aurinkoisestakin Islannista. Koska otin kuvia paljon, tiesin myös, että minulla olisi valinnanvaraa. Tämä vähensi myös kuvien onnistumispaineita.

Vaikka kuvasinkin välillä melko rennoin ottein, mielestäni monet kuvat onnistuivat oikein hyvin. Pienien väriisäätöjen jälkeen kuvissa ei ollut enää mitään valittamista.

Leena Sarasteen mukaan ”Yksilöllinen taiteilijan käsiala erottaa hänet muista kuvaajista”. Matkaopaskirja koostuu pääosin valokuvista, joita on otettu Islannin luonnon nähtävyyksistä. Siihen, ovatko otokset yksilöllisiä, vaikuttavat kuvaajan taito käyttää mielikuvitustaan ja tietenkin sääolosuhteet. Koska valokuvat ovat matkakirjassa osana taittoa, pystyn luomaan erilaisella taitolla ja erilaisilla valokuvilla yksilöllisen matkakirjan, joka erottuu muista samankaltaisista teoksista.

4.1.1 Kuvien valinta

Kuvien valinnassa olen kriteereinä käyttänyt esteettisyyttä ja informatiivisuutta. Pyrin valitsemaan kuvat niin ettei yksikään kuva olisi turha. Jokaisella kuvalla pitäisi olla linkki tekstiin tai muu syy esiintyä kirjassa. Kuvien valinta melkein 2000 kuvan joukosta oli iso prosessi, täytyi valita ja karsia ja taas karsia uudestaan. Yritin valita myös kuvien joukosta toistensa kanssa harmonisia kuvia, sillä tavoitteenani oli saada esteettisesti kaunis teos.

Valitsin kuvia, joissa ei ollut ihmisiä. Pidän tätä ihan tietoisena valintana, kunnes sain ohjaavalta opettajaltani palautetta, että hän kaipaa ihmisten läsnäoloa. Pohdin itse myös tätä asiaa. On totta, että kirja huokuu tietynlaista tyhjyyttä, koska ihmisiä ei juurikaan ole. Päätin siis käydä valokuvakansioni läpi siltä pohjalta, että mitkä ihmisistä sisältävät kuvat ovat sopivia kirjaan. Valokuvia tutkiessani huomasin, että tällaisia kuvia ei juurikaan ole. Tai jos ihmisiä kuvissa on, ne ovat minä tai Jani, tai molemmat yhdessä. Tämä ei johdu siitä, että olisin tietoisesti vältellyt ihmisten kuvausta, vaan siitä, että luontokohteissa ei ollut sillä hetkellä paikalla muita ihmisiä kuin me. Joten Islannin näyttäminen ilman ihmisiä on totuudenmukainen näkymä turistikauden ulkopuolisesta matkasta kertovaan kirjaan.

Reykjavík

Reykjavíkista halusin valita kuvia, joissa näkyisi pienen pääkaupungin herkkä tunnelma. Lähes joka puolelta Reykjavíkiä katsottuna jossain suunnassa horisontissa näkyvät vuoret. Myös meri on vahvana osana Reykjavíkilaista maisemaa. Kaupungin pääkadulta merenrantaan on vain muutama sata metriä. Meri- ja vuorielementit ovat siis hyvin tärkeä osa Reykjavíkin maisemaa. Tämän lisäksi kaupungin värikkäät talot ovat suuressa osassa maisemaa. Halusin tuoda esille juuri näitä elementtejä.

Ruoka Islannissa

Tälle aukeamalle halusin valita tuotekuvia pakkausista, joita löytyy islantilaisen ruokakaupan hyllyltä. Suuressa kuvassa on kaakojuomapakkaus, joka on mielestäni hauska. Toisessa pienistä kuvista on yhden litran pinkki maitopurkki, joka oli pakko ostaa kaupasta ihan vain pakkauksen värin takia. Uskallettaisiinpa Suomessakin olla joskus eri mieltä maitopurkin sinisestä väryyksestä. Toisessa pikkukuvassa on skyr-rahkajugurtin pakkaus. Skyr on perinteistä islantilaista syötävää ja sen takia tärkeä mainita.

Islanninhevokset

Islanninhevosten kuvat valitsin toisena. Aihe oli tärkeä ja halusin valita kuvat ajoissa. Islanninhevokset olivat tärkeä osa islantilaista maisemaa. Hevosia näytti olevan joka puolella, mikä sai ihmettelemään niiden käyttötarkoitusta. Ei joka vuoren reunalla keskellä erämaata voi olla ratsastusfarmia. Islanninhevosten kuvien valinnassa tyyli on selkeä. Isossa kuvassa esitellään yleiskuva islanninhevosista. Kuva on hyvin tyypillinen maisemakuva islantilaisista hevosista laitumella. Kuvasta käy ilmi myös se, miten paljon hevosia aina yhdessä paikassa on. Isommassa nostokuvassa on yksityiskohtainen kuva islannin hevosesta. Pienessä nostokuvassa on kuva hevosesta.

Esjan

Esjan vuorilta halusin valita kuvan, josta näkyy maisemat pääkaupungin yli sekä tekstin mainitsemän kuvan "valkoisesta tundrasta".

Kuvat 12 ja 13: Hraunfossar ja Esjan

Hraunfossar & Barnafoss

Hraunfossar ja Barnafoss olivat ensimmäiset vesiputoukset, jotka näimme yhdessä. Hraunfossarista oli helppo ottaa kuvia ja yhdistää ne panoraamakuvaksi. Halusin tuoda Hraunfossarin kauneutta esille mahdollisimman paljon, joten päädyin koko aukeaman panoramakuvaan. Barnafoss ei ollut niin helppo kuvattava. Se koostui kerroksittaisesta ja mutkaisesta kivireitistä alaspäin, jolloin kiviseinämät estivät veden kulun näkymistä kuvissa. Valitsin Barnafossista omasta mielestäni keskittoisesti onnistuneen otoksen, koska en halunnut jättää sitä kokonaan pois kirjasta. Luonnossa Barnafoss oli paljon vaikuttavampi.

Hofsós

Hofsós oli pieni kylä Atlantin rannalla. Koukkasimme kiertotietä sinne. Pysähdyimme paikallisessa keskustassa ottamassa kuvan sympaattisesta kylästä.

Kuvat 9, 10 ja 11: Reykjavík, ruoka Islannissa ja Islannin hevokset

Kuva 14: Hofsós

Jumissa

Tästä tapahtumasta ei ollut montaa kuvaa, joten oli tyydyttävä niihin, joita oli. Kuvien puuttuminen johtui lähinnä siitä, että olin todella jännittynyt ja jopa peloissani, kun jäimme vuoren rinteellä jumiin. Siinä tilanteessa ei paljon pystynyt kuvaamaan.

Goðafoss

Goðafoss oli ensimmäinen iso vesiputous ja teki suuren vaikutuksen minuun. Harmi, ettei veden ääntä pysty kuulemaan kuvissa. Siksi onkin teksti. Goðafossia pääsi katsomaan kahdelta eri puolelta ja molemmilta puolilta näkymä oli täysin erilainen. Halusin esitellä kirjassa nämä molemmat puolet. Valitsin oikealta puolelta putousta lähikuvan vedestä ja vasemmalta puolelta yleiskuvan vesiputouksesta.

Akureyri

Akureyri on Islannin toiseksi suurin kaupunki, jossa asukasmäärä on noin 10 000 asukasta. Se sijaitsee Pohjois-Islannissa. Akureyri sijaitsee vuonon lahdessa, joka toiselta puolelta vuonoa on kuvattavissa kokonaisuudessaan. Halusin tuoda esille tämän maiseman pienessä kuvassa ja isossa lumihuippuiset vuoret, jotka kuuluvat Akureyrin perusmaisemaan.

Mývatn & Mývatn Baths

Mývatnin aluetta kehitettiin paljon turistioppaassa. Tietenkään turistioppaassa ei ollut alueelta kuvia. En tiedä johtuiko suomalaisuudesta ettei pieni järven pläntti tehnyt vaikutusta vai harmaan koleasta säästä, ettei Mývatn järviolueena ollut mitenkään suosikkipaikkani. Sen sijaan Mývatn-järven vierellä oleva kraateri oli suomalaiselle hieno ja uusi kokemus ja halusin korostaa tätä kirjassani. Valitsin yleiskuvan kraaterista ja kuvia sen päältä. Miltä kraaterin sisällä näyttää ja miten pieniltä kraaterin reunalla kävelevät ihmiset voivatkaan olla.

Myös Mývatn Baths oli kiehtovan näköinen sininen pläntti keskellä höyryävää maaperää. Halusin ottaa kirjaan kuvat tästä tuntemattomammasta geotermaalisesta kylpylänstä.

Kuvat 19, 20, 21 ja 22: Namaskarð, Geysir, Gullfoss ja Þingvellir

Námaskarð

Námaskarð oli yksi ensimmäisistä aiheista, johon valitsin kuvia. Tiesin jo ennalta, mitkä asiat Námaskarð kuvissa olivat minulle tärkeitä ja mitä halusin esitellä lukijalle. Námaskarð oli myös yksi suosikkipaikoistani Islannissa, joten ehkä myös sen takia päädyin valitsemaan Námaskarð-kuvat ensimmäisenä.

Námaskarð ensimmäisellä aukeamalla oleva iso kuva kuvaa Námaskarðin vulkaanista aluetta kokonaisuudessaan. Toisella aukeamalla kuvassa on kiehuva "mutareikä", josta nousee kuumaa höyryä. Nostossa samalla aukeamalla on kuva, miltei höyryävän mutareijän sisällä näytti. Höyry on tärkeä elementti Námaskarðin kuvissa, koska sitä oli alueella paljon ja sen hajua ei voinut olla huomaamatta.

Námaskarðin kolmannella aukeamalla on laaja yleiskuva alueesta toiseen suuntaan. Se kuvastaa sitä, miten laaja alue kokonaisuudessaan oli. Halusin näyttää lukijoille, ettei höyryäviä kohtia maassa ollut vain yksi tai etteivät he luule höyryn olleen väliaikaista usvaa. Höyryä tuli maan uumenista koko ajan ja monesta kohtaa.

Geysir

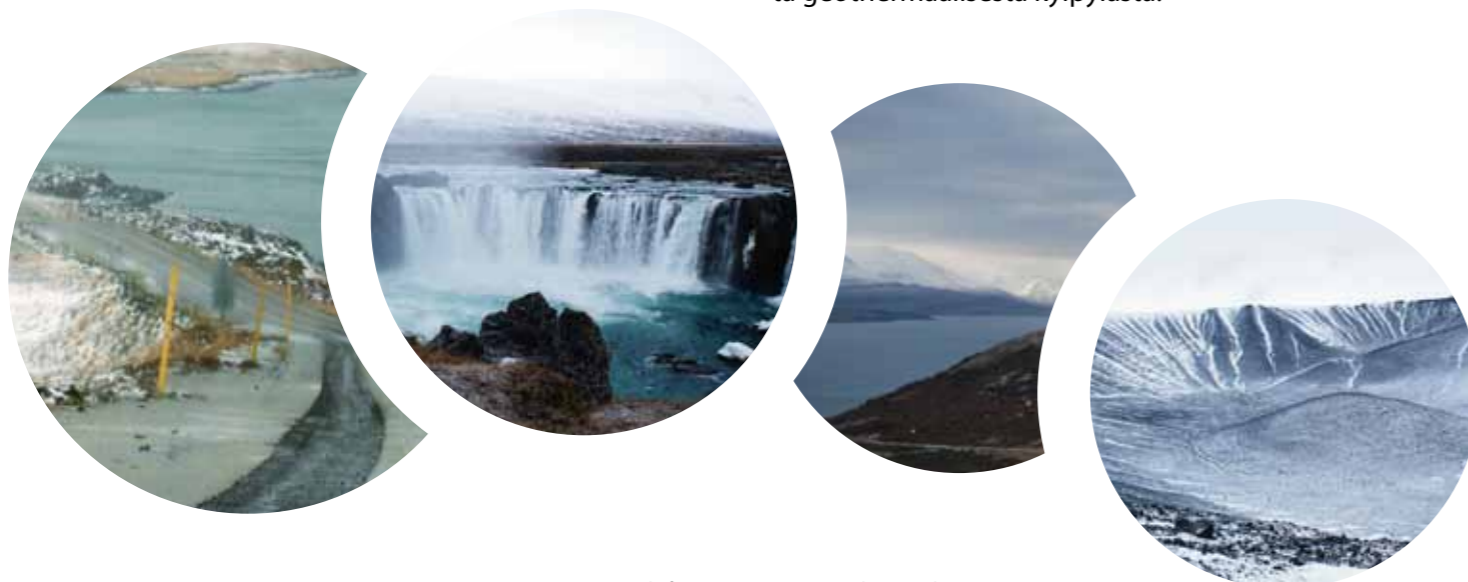
Geysir, yksi Islannin kuuluisimmista nähtävyyksistä. Valitsin kuvan, joka on otettu kauempaa, ja jossa näkyy ihmisiä, jotta Geysir saisi oikeat mittasuhteet. Geysirin alueella oli myös pieniä sinisiä lammikoita, jotka ihmeellisessä sinisessä loistossaan halusin näyttää lukijoille.

Gullfoss

Gullfossin isossa kuvassa ilma on suhteellisen hyvä, pienessä kameran linssi on huurussa. Nämä kuvat kuvastavat hyvin Islannin säätilan vaihtelevuutta. Ensimmäisellä aukeamalla Gullfoss on esitetty sen tutuimmasta kuvakulmasta. Toisella aukeamalla Gullfoss on esitetty erilaisesta kuvakulmasta, jota ei kannata jättää paikan päällä väliin.

Þingvellir

Þingvellirin luonnonpuistosta on esitelty kuva yleismaisemasta ja haltijoiden rakentamasta kivi-tornista. Kuva kuvaa hyvin Þingvellirin yleismaisemaa.

Kuvat 15, 16, 17 ja 18: Jumissa, Goðafossin vesiputous Näkymä Akureyrin vasta rannalta ja kraateri Mývatnin alueella

Hveragerði

Vaikka itse Hveragerðin kaupunki oli mitäänsanomattoman pieni, ympäristö jossa Hveragerði sijaitsee on mainitsemisen arvoinen. Hveragerði on pääntien varrella alhaalla laaksossa. Päätien alkaessa laskeutua vuorelta alas Hversgerði näkyy neliön muotoisena ruutukaavana alhaalla. Hveragerðin ympäristön erikoispiirteet ovat kuumat höyryävät kohdat maaperässä. Hveragerðista lähtee myös salainen polku "hot&cold"-joelle, jossa kylmä ja kuuma vesi yhdistyvät ja tekevät joesta ihanteellisen kylpeä. Hveragerðista olen valinnut kuvan, jossa kaupunki näkyy vuoren rinteeltä katsottuna sekä aukeaman kokoisen kuvan vuoresta ennen laskeutumista Hveragerðiin.

Seljalandsfoss

Seljalandsfoss oli siitä erityinen putous, että sen taakse pääsi kävelemään. Vesi valui kallionrintettä alas lammikkoon. Putous oli melko pieni, mutta erittäin sympaattinen. Kuvavalinnassa tärkeää oli näyttää näkymä myös vesiputouksen takaa. Isossa kuvassa putous on kuvattu edestä. Nostokuvassa kuva on kuvattu putouksen takaa sivulle päin, josta voi nähdä myös sateenkaaren pilkistävän pilvien seassa.

Skógafoss

Skógafoss oli ehdottomasti suosikkini kaikista putouksista. Putous oli korkea, mutta kapea. Sen putouspaikka näytti enemmänkin trooppiselta sademetsältä kuin karulta Islannilta. Isossa kuvassa putous on koko komeudessaan. Nostokuvassa on kuva putouksen reunaan ilmestyneestä sateenkaaresta.

Dyrhólaey

Dyrhólaeyn alue oli laaja. Siihen kuului kaksi jätimäistä mustaa rantaa sekä pienempi ranta kahden kalliomuodostelman välissä. Halusin valita kuviksi maisemakuvan, joka esittelee yhtä kolmesta Dyrhólaeyn rannasta ja lisäkuviksi yksityiskohtia tältä kyseiseltä rannalta. Dyrhólaey oli alueena erittäin vaikuttava ja kuvia olisi ollut vaikka kolmen lisäaukeaman verran. Päätin pitäytyä yhtenäisessä siniteemaisessa linjassa, joten en valinnut kuvia, joissa olisi ollut vihertävää ruohoa.

Reykjanes

Reykjanes on pääasiassa pelkkää laavakenttää. Tärkeimmät nähtävyydet täällä ovat Keilir-vuori ja mannerlaattojen kohtaupaikka. Jälkimmäisestä ei teknisistä syistä ole kuvia. Sen sijaan tärkeänä esittelykohteena pidin silmäkantamattomiin ulottuvat laavakentät ja niiden välissä menevän autotien. Sitä ainakin itse en voinut olla ihmettelemättä.

Keilir

Keilir-vuorelta valitsin kuvan, josta avautuu maisema kohti Reykjavíkiä. Maisema näyttää uskomattoman karulta ja avaralta, eikä pääkaupunki ole kuin noin 30 km päässä.

Blue Lagoon

Varmasti yksi Islannin kuuluisimmista nähtävyyksistä on Blue Lagoonin kylpylä. Mineraaleista johtuen kylpylän vesi on täysin turkoosin sinistä, jopa pilviselläkin ilmalla. Blue Lagoon sijaitsee myös laavakenttien keskellä. Tästä luonnonihmeestä ja Wellness Spa:sta halusin valita kuvia, jotka on otettu kylpylän ulkopuolella olevista altaista sekä kuvat kylpylästä myrskyllä ja hyvällä säällä.

Kuvat 23, 24, 25 ja 26: Hvergerd, Seljalandsfoss, Skógafoss ja yksityiskohta Dyrhlaeyn rannalta.

Kuvat 27, 28, ja 29 laavakenttää Reykjanesissa, maisema Keilirltä ja Blue Lagoon

4.1.2 Kuvien käsittely

Kuvien käsittely Adobe Photoshopilla on tuttua puuhaa, mutta vaikeimpien värikorjausten tekeminen on aina yhtä haastavaa. Kuvankäsittelyssä pyrin tuomaan esille kuvien oikeat värisävyt. Halusin tuoda mukaan myös hiukan taiteellisuutta ja tein kuvasarjoista panoramakuvia, joita halusin käyttää taitossa kokonaisilla aukeamilla. Kuvat on säädetty näyttämään mahdollisimman paljon siltä, miltä ne näyttivät luonnossa. Kuviin on tehty värisävyjen säädöksiä ja horisontin suoristuksia.

Aloitin tekemään kirjaa niin, että käsittelin Adobe Photoshopilla valitsemiani valokuvia. Tämä tekniikka toimi niin pitkälle, kunnes aloitin taittamisen. Heti alkuvaiheessa huomasin, että tarvitsenkin sellaisia kuvia, joita en ole käsitellyt. Niinpä päädyin laittamaan kaikki tarvittavat kuvat InDesign-taittotiedostoon ennen käsittelyä ja tekemään Adobe Photoshop -käsittelyn vasta jälkikäteen.

Työharjoittelussa olin oppinut, että näin mainostoimistossakin lehdet ja esitteet menevät painoon. Ensin taittaja taittaa kuvat ja tekstit painokilleen ja sitten repressa kuvat käsitellään painokelpoisiksi. Tämä tekniikka toimi hyvin, sillä pystyin poistamaan ja lisäämään kuvia, ilman että minun piti huolehtia, ovatko ne painokelpoisia. Näin ollen vältin myös turhan työn etukäteen, kun en vielä tiennyt varmaksi kaikkia kuvia, joita tulin käyttämään. Tiedän, että näin ei yleensä toimita kirjantaitossa, mutta koska kuvälähteet tulivat itseltäni, eikä asiakkaalta valmiina, oli minun helpompi käyttää mainostoimistoissa käytettävää tekniikka. Tämä auttoi myös sitä, että pystyin vaihtamaan kuvia ja sommittelemaan kuvia kesken taiton niin, että kuvista sai hyvän näköisen kokonaisuuden, koska kuvia ei oltu ennalta määritelty.

4.2 Taittopohja

Taittoon hain selkeää ja tunnelmallista ilmettä niin, että lukijalle välittyisi mahdollisimman hyvin aito islantilainen tunnelma.

Kirjan koon valinta oli haastavaa. Näin kirjan pääni sisällä koko ajan pystyformaattissa. Valokuvista kuitenkin melkein kaikki olivat vaakoja. Ensimmäiset luonnokset taitto-ohjelmassa tein todella pikaisesti. Kokeilin ensin vaakamalliseen taittopohjaan. Kaikki keneltä kysyin palautetta, sanoivat, että tottakai kirjan pitää olla vaaka. Itse en osannut kuvitella kirjaa vaakakoossa, niin vahvat visiot minulla oli pystyversiosta.

Tämän jälkeen otin koulusta saamani Gummeruksen kirjan koko -monisteen käteeni ja leikkasin tulostuspaperista kolme erikokoista kirjan pohjaa. Pystymallisen kooltaan 14,8 cm x 21 cm, neliömäisen 21,5 cm x 19,5 cm ja vaakamallisen 25 cm x 17,6 cm. Oli helpompi miettiä kirjan mallia, kun kädessä olivat todelliset kirjan koot. Annoin tämän kokeilun hautoa mielessäni.

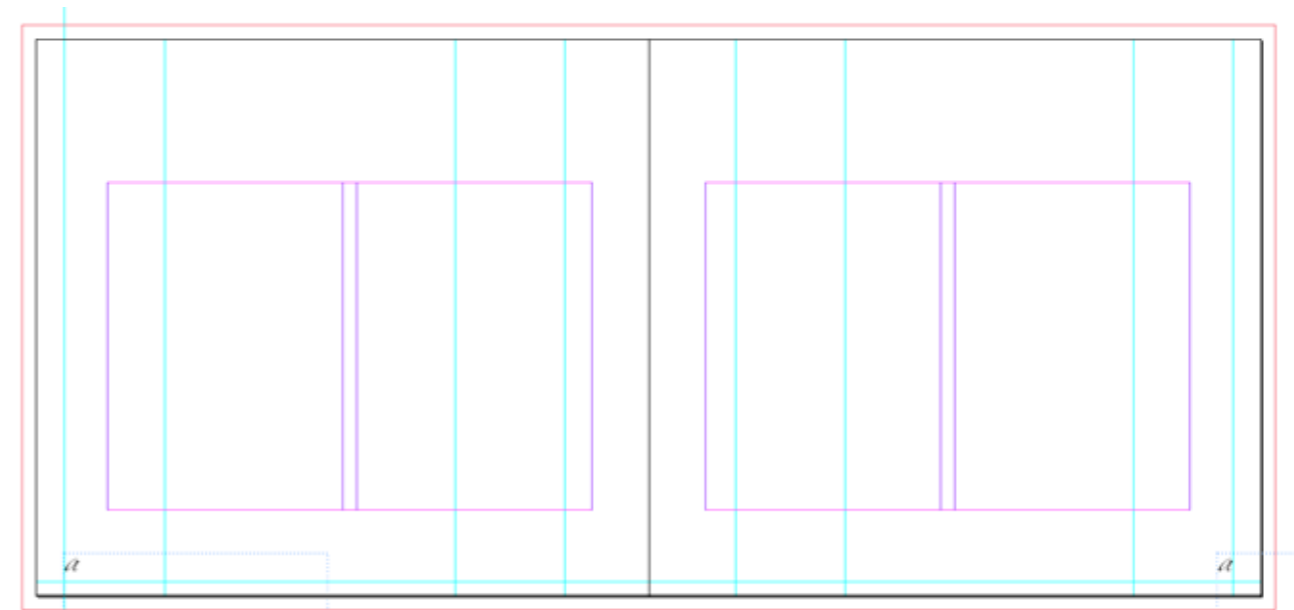
Tein kolme erilaista pohjaluonnosta. Yhden vaakaan, yhden pystyyn ja yhden melkein neliön muotoisen. Vaakakirjaformaatti ei miellyttänyt, mutten halunnut vielä poissulkeakaan sitä. Niinpä tein ensimmäiset luonnokset vaakana. Vaakataitto ei kuitenkaan tuntunut miellyttävältä. Olisi ollut liian yksinkertaista taittaa vaakavalokuvia,

vaakamalliseen kirjaan. Kirjan tarkoitus on olla miellyttävä matkaopas. En halunnut tehdä kirjasta vaakamallista, koska mielestäni se huonontaisi kirjan käytettävyyttä. Se on vaikea asetella kapeaan kirjahyllyyn ja avattuna se on pitkä ja kömpelö. Nämäkin näkemykset tukivat ratkaisuani tehdä kirjasta neliömäinen.

Mietin edelleen pystymallista kirjaa ja se alkoi vaakasuuntaisia valokuvia käsitellessä tuntumaan väärältä ratkaisulta. Pystymallisessa kirjassa valokuvista rajautuisi liikaa tärkeitä elementtejä pois ja koska valokuvat ovat suuri osaa kirjaa, niiden pitää näyttää hyviltä. Koska olin hylännyt jo vaakamallisenkin kirjan, aloin miettiä kompromissia ja melkein neliön muotoista kirjaa. Ratkaisu tuntui oikealta. Pystykirjassa olisi ollut liian vähän leveyttä aukeamalla ja vaakakirjassa taas liian paljon.

Nyt minulla oli rajallisesti tilaa ja hieman haastetta saada kuvat ja teksti mahtumaan neliönmuotoiselle alueelle. Tein kompromissin ja valitsin kirjan formaatiksi melkein neliömäisen kirjan kooltaan (215 mm x 195 mm).

Tein uuden luonnoksen neliömäiseen 21,5 cm x 19,5 cm kokoiseen taittopohjaan. Valitsin kaksipalstaisen taittopohjan.

Kuva 30: Taittopohja

4.2.1 Palstat

Palloja, otsikoita ja karttoja yhdistellessäni huomasi, ettei jokaiselle tekstisivulle mahtunutkaan kahden palstan verran tekstiä. Tässäkin olin vannonnut itselleni, että käytän aina kahta palstaa yhtenäisyyden nimiin. Aluksi suunniteltu ratkaisu ei toiminutkaan käytännössä. Kahden palstan lisäksi otin käyttöön yhden palstan taiton. Pidemmille teksteille käytössä olisi kaksi palstaa, lyhyemmille yksi. Halusin, että tekstilaatikoiden yläpuolelle jäi paljon ilmaa, jottei sivuista tulisi ahtaan näköisiä, joten aloitin palstat vasta 5 cm jälkeen. Reuna marginaaleiksi jäi sisälle 2 cm ja ulkoreunaan 2,5 cm.

Kuvassa 30 on kokeiltuna kahden palstan taittoa, mikä ei miellyttänyt niin paljon kuin yksi-

palstainen. Yhden palstan aukeama näytti ilmaivalta ja raikkaalta. Kirjalta, jossa kuvat ovat pääosissa, kuten kuvassa 31. Kaksipalstaisessa taitossa korkeat pystypalstat näyttivät korkeilta, virallisilta ja ahdistavilta. Kuten aikasemmin olen jo maininnut, itselleni kuvat ja visuaalisuus ovat tärkeintä ja jos näkisin aukeaman noin raskailla tekstikentillä, en tiedä riittäisikö mielenkiintoni lukea niitä. Haluaisin vain selata kirjaa nopeasti eteenpäin ja ahmia kuvia.

Jos olisin tehnyt kaksipalstaisen tekstikentän sisennetyillä kappaleajoilla, olisi tekstin taitto näyttänyt hyvin aikakauslehtimäiseltä, enkä halunnut sitä.

Tein masteri-sivuille guidit, eli apuviivat, jotta palstojen asetteleminen edes olisi kohdakkain vastakkaisilla sivuilla. Näin pidin kiinni yhtenäisestä linjasta. Tein apuviivoja myös kuvien sijoitteluun.

Tulosteiden oton jälkeen tykäistyin niin paljon yksipalstaiseen, että rupesin tutkimaan taittoani, voisivatko kaikki kirjan aukeamat taittaa yksipalstaisesti. Yksipalstainen taitto myös näytti rauhallisemmalta palloelementtien kanssa. Ennen tekstin taittamisen aloittamista karsin kaikki kahden palstan sivut yhteen palstaan. Halusin pitää kiinni yhtenäisestä linjasta.

Koska lopullista tekstiä ei ollut niin paljon kuin olin odottanut, en halunnut tehdä leveälle pals-

talle sisennettyjä kappalejakoja. Se ei mielestäni näyttänyt hyvältä. Tein kappale jaot kuin digitaalisessa muodossa olevaan tekstiin, ja mielestäni se toimi.

Palstojen aseteluissa sivuille käytin kahta erilaista kohtaa kirjassa riippuen siitä miten paljon viereisen sivun kuva tulisi tekstisivulle. Kuvissa 32 ja 33 on havainnollistettu palstojen kohdat. Jokainen aukeama on yksilö, joten korkeusuunnassa palstat eivät aina ala samalta kohtaa. Tähän ovat vaikuttaneet, jos tekstisivulla on ollut otsikko tai kartta, tai tekstilaatikon yläpuolella esimerkiksi ku-

Kuva 31: Alkuperäinen kokeilu kirjan aukeaman ulkoasuksi

Kuva 33: Keskeemmällä oleva palsta, viereinen kuva tulee vähemmän tekstisivulle.

Kuva 32: Lopullinen ulkoasu

Kuva 34: Reunemmalla oleva palsta, viereinen kuva tulee enemmän tekstisivulle.

4.2.2 Typografia

Hain erilaisia script-tyylisiä fontteja. Kolmen kärkeen nousivat Zapfino, Baker Script, Mistral ja Voluta Script. Zapfino fontti oli entuudestaan tuttu, olin käyttänyt sitä koulutyössäni aikaisemmin, joten sen osasin hakea jo ihan nimen perusteella. Zapfinossa häiritsevi se, että se on melko käytetty fontti ja graafikon silmäni tunnistaa sen aina, jos jokin yritys on käyttänyt kyseistä fonttia. Omaan kirjaani en halunnut näin tunnettua fonttia, vaan jotain uutta ja raikasta. Zapfino osoittautui myös liian säännölliseksi. Siinä ei ollut sellaista villin luonnon tunnetta, mitä etsin, vaan enemmänkin hienostunutta selkeää tyyliä. Kuvassa 35 on otsikko kirjoitettuna Zapfinolla.

Kuvassa 36 oleva Baker Script oli mieluinen. Se oli niin villi ja vapaa kuin halusinkin. Se oli minulle myös täysin uusi fontti, enkä muistanut, että olisin nähnyt sitä käytettävänä missään. Baker Script oli

kuitenkin hieman liian vaikeasti luettava, enkä halunnut, että lukija joutuu arvuuttelemaan paikannimiä, varsinkin kuin islantilaiset nimet ovat aina jotenkin suomalaiselle vaikeasti hahmotettavia outojen kirjainyhdistelmien takia. Islanninhevoset-tekstissä fontti on vielä melko selkeä, mutta jos sillä olisi joutunut kirjoittamaan paikan nimiä, kuten Hveragerði, olisi sitä ollut jo hankalampi hahmottaa. Tämän olisin valinnut, jos sitä olisi voinut lukea paremmin.

Kuvassa 37 olevaa Mistralia en harkinnut kauan. Se näytti vapaalta ja hyvältä fontilta, mutta mielestäni se oli ahdistavan paksu kirjaani. Siitä tuli mieleen ennemmin maalipensselit, kuin tuuli ja luonto.

Näiden jälkeen löysin Voluta Scriptin, juuri sellaisen kuin olin otsikko fontin kuvittelutkin olevan. Fontti näyttää villiltä ja vapaalta, mutta on silti

helppolukuista, mikä oli tärkeä kriteerini otsikko fontin valinnassani.

Otsikkofontin valinnan kohdalla toteutui ensimmäinen mielikuvani, miltä kirja näyttäisi. Olin valintaani erittäin tyytyväinen, enkä edes harkinnut muita Voluta Scriptin löytämisen jälkeen. Minulla oli selvä visio otsikko fontista ja mielestäni se toteutui paremmin kuin hyvin. En kadu yhtään, etten miettinyt ja päähkäillyt kauemmin otsikkofontin valinnan suhteen, koska tämän parempaa en voisi kuvitellakaan olevan. Voluta Script näyttää vapaasti kirjoitetulta aivan kuin Islannin tuuli olisi tempaissut tekstin mukaansa. Se kuvasti ja tehosti islantilaista tunnelmaa, ilman että veisi huomion pois kuvista.

Leipätekstifontin valinnan kanssa olin kahden vaiheilla. Halusinko käyttää leipiksenä antiikvaa vai groteskia. Antiikva-tyylinen fontti olisi hieman

historiallisempi ja varma valinta painetun tuotteen leipätekstiksi. Mutta olin myös kiinnostunut koetelemaan groteskia fonttia. Antiikvoista Cambria oli vertailussani, koska sitä olin koulutyön kirjantaittokurssilla valinnut Times New Romanin ja Timesin joukosta parhaaksi ja olin edelleen samaa mieltä. Groteskeista suosikkini oli Myriad pro, jota olin töissä käyttänyt lehtitaiton painofonttina ja se näytti silmäni kauniin selkeältä. Vertailun vuoksi kokeilin myös kuvassa 35 olevaa Century Gothicia, mutta en pitänyt sen i:n, ä:n ja ö:n pisteiden palomaisuudesta. Se vaikutti liian leikkisältä fontilta. Joten näiden kahden väliltä päädyin vertailemaan Myriad Pro:ta ja Cambriaa.

Groteski-fontti sai kirjan sivut näyttämään kepeämmiltä ja selkeämmiltä. Pääotsikkotyylin koristeellisuus vaati rinnalleen selkeän fontin, ettei kokonaisuudesta tulisi liian sekava.

Kuva 35: Otsikko Zapfino, leipäteksti Century Gothic

Kuva 37: Otsikko Mistral, leipäteksti Cambria

Kuva 38: Lopullinen typografia, otsikko Voluta Script ja leipäteksti Myriad Pro

Kuva 36: Baker Script

Otsikkofontin kooksi valitsin koon 200 pt. Volu-
ta scriptillä näin iso koko ei vielä ollut jättisuuri,
kuten yleensä normaaleilla fonteilla. Päätin, että
kaikilla aukeamilla on sama otsikkokoko, jotta kir-
jalla säilyy yhtenäinen linja. Kun taittotyö eteni,
koko näytti sopivan useampiin aukeamiin, mutta
ei sivuille, joissa otsikko oli pitkä. Se ei mahtunut,
joten jouduin ottamaan pienen rinnakkaisfontin.
Pienemmän otsikkotyylin kooksi valitsin 100 pt. Se
osoittautui hyväksi valinnaksi.

Ensimmäisten leiskojen jälkeen aloin epäile-
mään 200 pt:n olevan sittenkin liian iso otsikoksi.
Joten pienensin pääotsikoita 170 pt:eseen. Siinä
rinnalla käytin myös 100 pt:een kokoa pidemmissä
otsikoissa. Aluksi runsas ja täysi näyttivät kauniilta,
mutta aloin kaipaamaan rauhallisuutta ja levol-
lisuutta sekä tyhjää tilaa sivuille. Kun muistelen
Islannin reissua, juuri samanlainen levollisuus ja
rauhallisuus vallitsi Islannissa. Kirjan tarkoitus on
mahdollisimman paljon kuvastaa juuri tätä.

Otin tulosteet Reykjavik ja islanninhevoset au-
keamista. Islanninhevosekset aukeama näytti oikein
hyvältä. Otsikon koko 100 pt oli näytöllä ollut pää-
otsikkoon nähden erittäin pieni, mutta nyt tulos-
teessa se näytti paljon isommalta. Tämä ei kuiten-
kaan ollut huono asia, vaan vaikka se näytti isolta,
se näytti myös sopivalta. Reykjavik tulosteessa 200
pt:sta 170 pt:hen pienennetty fontti näytti vieläkin
liian massiiviselta, joten pienensin kokoa vielä 150
pt:een. Aukeamalle, jossa ei ollut paljoa tavaraa
150 pt:tä oli sopiva valinta. Isompi fonttikoko oli-
si näyttänyt raskaalta ja tukkoiselta. Näin kuvioitu
fontti tarvitsee ilmaa ympärilleen, jotta sen hie-
nous pääsee esille. Loppujen lopuksi pienensin
otsikkofontit 100 pt:een ja pidempien otsikoiden
koon 85 pt:een.

Kuva 38: Skógafoss-aukeaman ensimmäinen ilme

Kuva 39: Skógafoss-aukeaman lopullinen ilme

4.3 Kuvitustyylit

Halusin käyttää työssäni voimakkaita värejä, koska Islannin maisemat ja ilmasto olivat vahvoja ja karuja. Vaisut ja hempeät värit eivät olisi tukeneet kuvamaailmaa, vaan latistaneet niitä. Esimerkiksi vesiputouksien jyrkyys ja jylhyys välittyy pelkän kuvan avulla todella huonosti.

Löysin brusheezy.com-sivustolta hienon brush-työkalan, jota aion käyttää kuvituksen lisämausteena. Brush kuvastaa erinomaisesti Islannin jäätävän hyistä tuultaa ja tihkuavaa vesisadetta. Tein mustavalkoisen luonnoksen, jonka päälle laitoin kirkkaan pinkkejä tuulibrush kuvia. Jätin kuvat sikseen ja yritin hakea kirjan aukeamiin tunnelmaa ja palstoitusta. En ollut pohtinut vielä typografiaa.

Kuvassa Goðafossin putous näyttää matalalta ja vaarattomalta pikku lätäköltä, vaikka oikeasti putous kuulosti voimakkaalta ja näytti pelottavalta vesipyörteineen. Taitollisilla elementeillä halusin tukea tätä jyrkyyttä, mitä se oli luonnossa. Islannissa maisemien ja ilman tuntu oli voimakas. Tuuli, sateet, hajut. Kaikki olivat erilaista. Kuuma lähde - kylmä ilma. Korkeat vuoret - tasaiset pellot. Kirkas aurinko - harmaatakin harmaampi pilvisää.

Myrskytuuli - tyyni. Välimaastoja oli paljon vähemmän. Ei mitään kevyttä ja lappeaa. Halusin tehdä kuvien päälle tuulimaisia efektejä, joka tukisi liikettä ja kuvaisi tuulta.

Ensimmäisten luonnosten jälkeen huomasin tämän ratkaisun olevan väärä. Hykeröiset brush-elementit olisivat syöneet huomiota kuvilta ja näyttäneet turhilta kuvien päällä. Näin jälkikäteen mietin, että mitä ihmettä oikein ajattelin, että sotkisin kuvat brusheilla.

Taittoa tehdessäni mielikuvani siitä, miltä kirja näyttäisi, ei vastannutkaan todellisuutta. Kirjaan tulevat valokuvien värisävyt olivat luonnollisia ja murrettuja värisävyjä, jos olisin lähtenyt niihin sekoittamaan voimakkaita päävärejä olisivat kuvat menettäneet painoarvonsa. Nyt kuvat näyttävät yhtä raaolta ja karulta, mitä islantilaiset maisematkin, juuri sellaisina kuin ne ovat. Ainoita väriäisiä olen käyttänyt hieman otsikoinnissa ja sivukuvituksissa. Näihinkin olen valinnut luonnollisia värisävyjä valokuvista, jotta se tukee karua tunnelmaa eikä hävitä sitä.

4.3.1 Graafiset elementit

Näin työharjoittelussa ollessani esitteen kannen, jossa kuvia oli istutettu pallojen sisälle. Halusin kokeilla tätä ideaa, mutta en matkia ideaa kokonaan. Tein omille pallokuville isot ja selkeät valkoiset rajaukset. Kuvilla täytetyillä palloilla pystyi leikittämään mukavasti ja ne toivat sivuille eloa. Pidin siitä, ettei taitto toistanut samaa ruutukaavaa, vaan palloja pystyisi sijoittelemaan epäsymmetrisesti. Pallojen taittoon tuoma pehmeys myös miellytti. Sen jälkeen kun löysin pallokuvituksen, aloin jopa nauttimaan kirjan taittamisesta. Innostuin tekemisestä ja pidin taittojäljestä, jota tein.

Tiesin kuitenkin ettei palloja voi käyttää joka aukeamalla tai kirjasta tulisi levoton. Minulla oli myös paljon valokuvia, jotka tarvitsivat tilaa itselleen, joten päätin laittaa aukeaman kokoisia kuvia pallotaiton ja tekstisivujen väliin. Ne rauhoittivat tunnelmaa.

Kokeilin taustaelementteinä typografiaa. Joillekin aukeamille se sopi erittäin hyvin, kun taas toisille ei ollenkaan. Näitä sopivia aukeamia vain oli

paljon vähemmän kuin niitä mille se sopi ja mietin, kannattaisiko minun laittaa näitä ollenkaan. En kuitenkaan halunnut heti luopua niistä. Pohdin, että minun täytyy ensin tehdä taitto kuvien osalta valmiiksi, jonka jälkeen voin aloittaa tutkimaan, mille aukeamille näitä elementtejä laittaisin vai jättäisinkö ne kokonaan pois kirjasta.

Sommittelin kirjainkoristeita aukeamille, mutta en saanut sopimaan niitä kuin vain Námaskarðin toisella aukeamalle. Muilla aukeamilla ne näyttivät ylimääräisiltä ja levottomilta. Kuvalla kuitenkin on työssä pääasia. Päätin lopulta jättää nämä kirjain elementit kokonaan pois.

Kirjassa on koristeina myös pieniä palloja eri aukeamilla. Isojen väripallojen tarkoitus lukujen vaihtuessa on värikoodata kirjan luvut. Jokainen luku on teemaltaan eri värinen, ja kun luku vaihtuu, alku aukeamalla on pallo, joka edustaa kyseisen luvun väriä. Saman värin löytää myös kartassa olevista pikkupalloista.

4.3.2 Valokuvien käyttö

Taittoa aloittaessani, olin suunnitellut aukeaman kokoisia kuvia ja sivun kokoisia kuvia. Sijoitin kirjaan neliön mallisia kuvia sivusta toiseen. Erilainen matkaopas näytti juuri niin perinteiseltä, kuin kirja voi näyttää. Olin pettynyt itseeni. Teen opinnäytetyötä, enkä tämän parempaan pysty. Mielestäni valokuvien käyttö sivuilla ei ollut tarpeeksi omaperäistä.

Tuijotin sivuja. Ne olivat liian tavallisen näköisiä, liian virallisia, ehkä jopa hieman vanhanaikaisia. En pitänyt ajatuksesta, että sivunkokoisten kuvien ympärille jäisi valkoiset kehukset. Tällöin oppaani kuvien asettelu ei olisi poikennut aikaisemmista oppaista juuri lainkaan. Aikani pähkäiltyäni kokeilin pyöristää kuvien kulmat. Se toi työhön ihan uudenlaista pehmeää tunnelmaa. Mutta se ei ollut vielä sitä, mitä halusin.

Elementtejä pyöritellessäni kokeilin kuvan istuttamista pallon sisälle. Kokeilin muutamalle aukeamalle ja pidin ideasta. Näin sain eloa kokosivun kuviin ja pystyin nostamaan palloihin yksityiskohtia kohteesta. Kirjassa koko sivun kuvat tai aukeaman kuvat antavat siis laajemman yleiskuvan

paikasta ja palloissa käytetyt kuvat ovat yksityiskohtia, mitä kustakin paikasta myös löytyy.

Kuten aikasemmin jo totesin, pidän itse siitä, että oppaissa on kuvia, joista näkee maiseman kokonaisuudessaan tai ison osan tietyistä paikasta. Mutten toki halunnut jättää pois hienoja yksityiskohtia, joten niiden lisääminen tuntui tärkeältä.

Koska kuvat ovat pääosissa, halusin isoja kuvia myös tekstisivujen kaveriksi. Aukeaman yli menevät panoraamakuvat luovat vahvemman tunnelman kohteesta kuin pienemmät kuvat.

Muutamia taittojani jouduin muokkaamaan opettajien kommenttien jälkeen, koska he epäilivät, että painon jälkeen keskellä sivunvaihtoa olevat pallot eivät enää näyttäisi palloilta. Näitä olivat esimerkiksi kuva 40, jossa pallokuviot olivat aivan keskiaukeaman kohdalla. Uudessa taitossa palloja on yksi ja se on sijoitettu reunaan. Samoin seuraavalla aukeamalla olevat kuvat 42 ja 44.

Kuva 40: Kuva-aukeaman ensimmäinen ilme

Kuva 41: Kuva-aukeaman lopullinen ilme

Kuva 42: Blue Lagoonin ensimmäinen ilme

Kuva 45: Blue Lagoonin lopullinen ilme

Kuva 43: Myvatn-aukeaman ensimmäinen ilme

Kuva 46: Myvatn-aukeaman lopullinen ilme

Kuva 44: Namaskarð-aukeaman ensimmäinen ilme

Kuva 47: Namaskarð-aukeaman lopullinen ilme

Kuva 50

Kuva 53

Kuva 51

Kuva 54

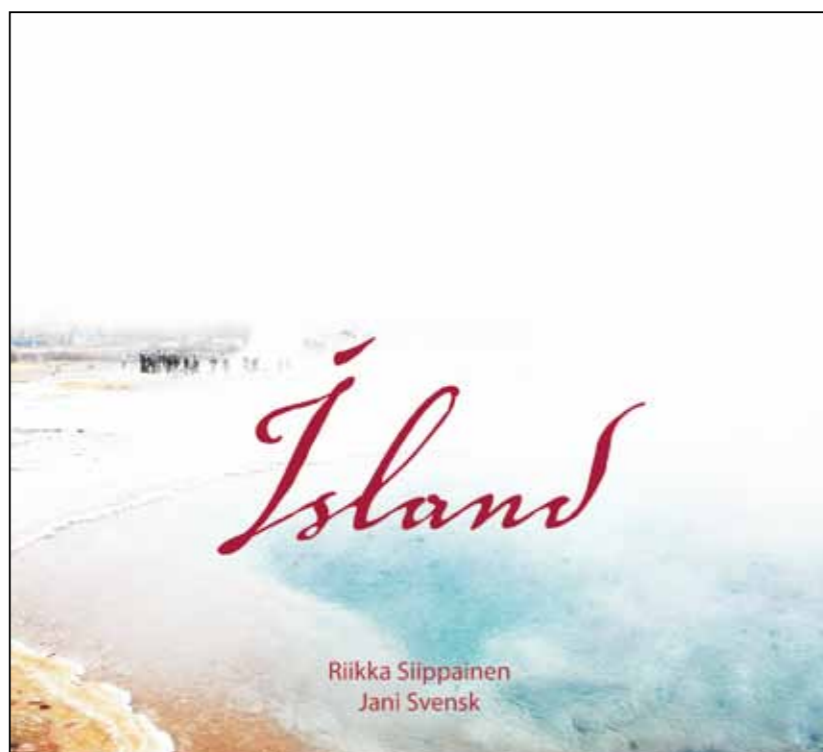
Kuva 52

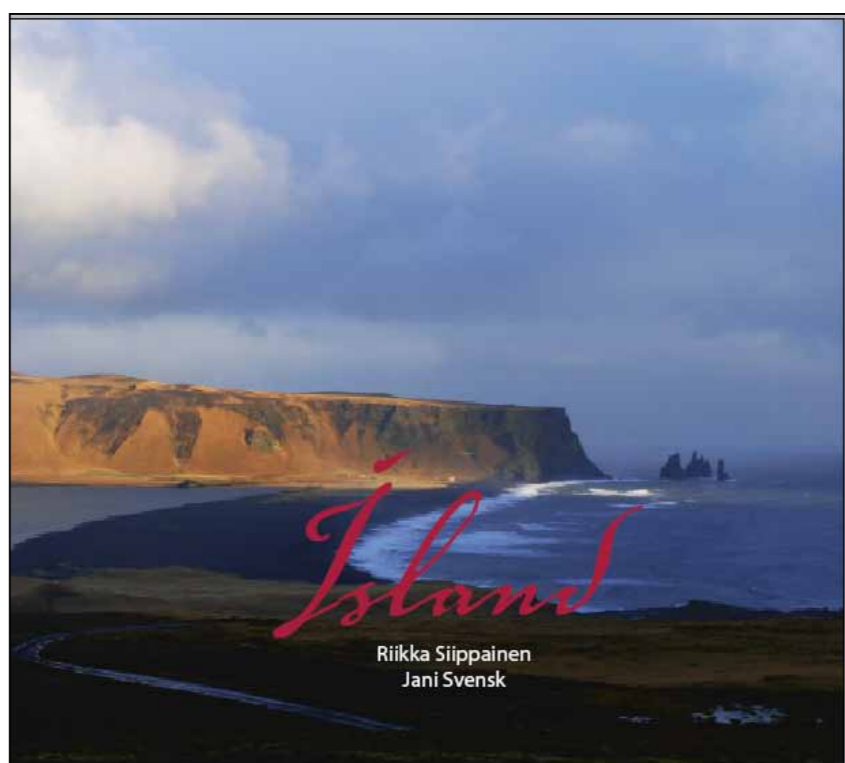
Kuva 55

Kuvat 50, 51 ja 52: Dyrhólaey-aukeamien ensimmäiset ilmeet

Kuvat 53, 54 ja 55: Dyrhólaey-aukeamien lopulliset ilmeet

Kuvat 48: Ensimmäinen kirjan kansi

Kuvat 49: Lopullinen kirjan kansi

4.4 Kirjan kansi

Ensimmäisessä versiossani kirjan kannessa oli Photoshopilla reilusti vaalennettu kuva geysiriltä, kuvassa 48. Tämä kuva ei kuitenkaan kuvannut tarpeeksi Islannin luontoa, eikä se ollut tarpeeksi luonnollisen näköinen muutenkaan, joten pohdin kansivalintaani uudestaan.

Kirjan kanteen halusin jonkin kuvan, missä olisi Islannille tyypillistä luontoa. Kuvan piti olla myös selkeä niin, että siihen olisi helppo lisätä tarvittavat tekstit. Valitsemani kuva on Dyrhólaeylta, mutta tätä kuvaa ei ole muualla kirjassa. Näin kansikuvakin antaa jotain uutta tutkittavaa. Samaisesta maisemasta kirjassa on kuva, mutta hieman eri kuvakulmasta, joten tällöin ei myöskään käy niin, että kannessa olisi jotain, mitä kirjan sisällä ei esitellä. Kirjan takakannessa on kaksi pientä nostokuvaa kirjan sisällöstä. Valitsin takakannen väriin sopivat kuvat islanninhevosista, sekä Námaskarðin mutakuopasta.

Kirjan nimeksi valitsin Ísland, islannin kielisen nimen, joka tarkoittaa Islantia. Halusin, että oppaani erottuu myös nimeltään muista Islanti-nimisiä oppaista.

4.5 Teksti

Pohdimme Jani Svenskin kanssa yhdessä tekstin rakennetta. Tulimme yhdessä siihen tulokseen, että kirjan selkeyden vuoksi järjestämme tapahtumat alueittain Reykjavíkiin, pohjoiseen ja etelään. Matkakirjan pitää olla lukijalle selkeä. Todellisuudessa matka eteni niin, että aina välillä palasimme ”tukikohtaamme” Reykjavíkiin, joten esimerkiksi Reykjavík aiheisten juttujen levittely ympäri kirjaa tekisi kokonaisuudesta rikkonaisen ja hajanaisen. Lukija voisi ajatella: ”Ai taas Reykjavík, miksei kaikki ole kerrottu samalla kertaa”. Näin minä itse ainakin ajattelisin ja ympäriinsä ripottelu saisi minut vain ärtymään ja todennäköisesti kirjan kiinnostavuus laskisi.

Ei niin, että esimerkiksi Reykjavíkiä kertovia kokonaisuuksia on monessa kohtaa kirjaa. Ne pitää olla yhdessä kohdassa peräkkäin, jotta ne ovat

helppo löytää. Itse inhoan matka kirjoja, kun haakee sisällysluettelosta jotain kohdetta ja sitten sitä esitellään kolmessa kohtaa kirjaa. Sellaisten kirjojen lukeminen on hankalaa ja epämukavaa ja minä haluan tehdä kirjan, jota lukiessa voi nauttia kuvista ja tekstistä ilman, että joutuu selaamaan ja pläräämään kirjaa edes takaisin.

Mietimme yhdessä myös kirjan nimeä, mutta päädyimme siihen, että Ísland on hyvä nimi. Pohdimme myös sitä, käytämmekö islannin kielen aakkosia. Kirjoitimme nimet islantilaisia aakkosia käyttäen, koska myös erikoiskirjaimet luovat aitoa islantilaista tunnelmaa, sen sijaan, että nimet olisivat käännetty meidän aakkosillemme. Emmehän mekään haluaisi, että suomenkielisistä paikannimistä hävitettäisiin ä- ja ö-kirjaimet pois.

4.6 Painoon asti päätyminen

Olin jo alkukevästä kysynyt ensimmäisen tarjouspyynnön Kuopion Graafisilta palveluilta. Heiltä ilmoitettiin, että liimasidotussa kirjassa pitää olla vähintään 50 sivua. Tuo sivumäärä kuulosti silloin paljolta. Miten ihmeessä saisin kirjasta 50 sivua pitkän? Taittoa tehdessä huomasin melko pian, että tuo raja ylittyy melko nopeasti, joten minun ei tarvinnut huolehtia, pystyisikö kirjan painattamaan liimasidotamenetelmällä. Kun sivumäärä kasvoi, alkoi huolenaiheenani olla kirjan aukeamien keskikohdat. Miten syvälle kirjan uumeniin kuvan reunaa tulisi häviämään? Kuinka paksua sivujen paperi voi olla, että näin ei käy? Minun täytyi pyytää myös tarjouspyyntö uudestaan. Näistä asioista oli neuvoteltava uudestaan painon kanssa.

Syyskuussa soitin Offset Tuoviselle. Koska sivumäärä oli kasvanut jo 104 sivuun, kysyin lankasidotun kirjan painamisesta. Koska painosmäärä tulee olemaan pieni, minulle suositeltiin edelleen liimasidottua. Lankasidottuna ja kovakantisena 10

kpl painatus olisi maksanut yli 1000 e, joten kustannus syistä suostuin pehmeäkantiseen ja liimasidottuun. Tällöin hinnaksi tuli noin 26 e/kpl, mikä mielestäni on jo kohtuullinen hinta.

Harkitsin myös kirjan tilaamista internetin palveluista, mutta niiden ongelmat olivat valmiit sivupohjakoot. Enkä halunnut muokata kirjaa kokonaan uuteen formaattiin.

Valitsin painopaikaksi Offset Tuovisen edullisen hinnan vuoksi. Paperina kirjassani oli G-Print 130 g/m² ja kannessa InvercoteG 300g/m². Sain nähdä kirjan koevedoksen ennen lopullista painatusta. Kirjan värisävyt olivat oletettua tummemmat, vaikka olin käyttänyt Offset Tuovisen omaa CMYK -väriprofiilia kuvien käsittelyssä. Saimme vaalenettua Offset Tuovisella kokonaisuudessaan kirjan värisävyjä ja lopullisesta kirjasta tuli värisävyiltään huomattavasti parempi. Ei kuitenkaan ihan niin vaalea, mitä olin toivunut.

5. POHDINTAA TYÖN TULOKSISTA

Kirjanteon alussa listasin ominaisuuksia, joita halusin matkaoppaaltani. Tärkeää minulle oli, että matkaoppaastani tulisi erilainen muihin lukemiini matkaoppaisiin nähden.

Halusin tuoda läheisemmän lähestymistavan matkaoppaisiin. Informaatiotulvan ja paikkojen kuvailun sijaan tavoite kirjassa oli henkilökohtaisten kokemusten ja valokuvien tuominen esiin. Mielestäni tarina on hyvinkin henkilökohtainen kuvaillessaan retkien vaiheita, mutta silti tarinasta löytää upotettuna informaatiota kohteista. Jos jotain infoa lähtee hakemaan jälkikäteen, voi se olla lukijan vaikea löytää, ellei tarkkaa kohtaa ole pistänyt mieleen. Tosin kirjan tarkoitus ei ollut olla informaatiotulvamatkaopas, joten henkilökohtaisuus, tarinamaisuus ja läheisyys toimivat kirjassani.

Kirjan tavoitteena oli olla kirja, joka auttaisi tulevia matkaajia päättämään, missä kohteissa he haluavat vieraila sekä esitellä Islannin nähtävyyksiä. Olisi ollut hienoa, jos olisin käynyt joka puolella Islantia, että kohteita olisi ollut enemmän. Muutamia tärkeitä alueita jäi kokonaan pois, muun muassa Westfjordsit ja Vatnajökull jäätikkö, koska yksinkertaisesti aika ei riittänyt niissä vierailemaan. Mutta näistä kohteista mitä olen esitellyt, olisi minun itseni helppo katsoa kohteita, joissa Islannissa haluaisin vieraila. Esimerkiksi Mývatnin alueelle lähtisin oman esittelyn jälkeen paljon mieluummin kuin mitä siitä tiesin ennen kuin itse olin käynyt siellä. Mielestäni kirja toimii kuvien puolesta

erittäin hyvin oppaana, josta voi valita mielenkiintoisia kohteita.

Kuvat olivat pääosassa työssäni, ja mielestäni tämä näkyy siinä selvästi. Tekstiä ei kuviin verrattuna ole yhtä paljon. Kuville on annettu tilaa ja kokonaisia kuva-aukeamiakin on. Aukeaman kuvat, eivät ole mitään lähikuvia linnuista, vaan oikeita maisemia, joita kirjan sivuilla voi ihailla.

Halusin myös yksilöllisen taiton, joka ei olisi ahdas. Mielestäni taitosta tuli onnistunut ja persoonallinen. Jokainen aukeama on oma yksilöllinen kokonaisuus vaikka taitto noudattaa tiettyjä tekstipalstojen ja kuvien asettelun linjoja. Hieman jäi harmittamaan etten saanut mahdutettua typografisia koristeita mukaan, koska ne olisivat olleet hienoja, mutta taas vieneet kuvilta pois huomiarvoa. Tyhjääkin tilaa tarvitaan. Toisilla aukeamilla tyhjän tilan käyttö on onnistunut paremmin, mutta esimerkiksi otsikkoaukeamilla, joissa kartta on mukana, oli taittaminen haastavaa ja sivut näyttävät ahtaammilta. Näitä sivuja olen mahdollisuuksien mukaan keventänyt lyhyemmällä tekstikappaleella. Taitto on loppujen lopuksi monilta sivuilta melko yksinkertainen, kun taas osa sivuista on räväkempiä ”pallosivuja”. Nämä kaksi erilaista taittotapaa tasapainottavat teosta. Ilman palloja kirja olisi tasaisempi, ehkä hieman tylsä. Pelkillä pallotaittoaukeamilla kirja taas olisi ollut liian levoton. Joten sopivassa suhteessa molempia tekee kirjasta mielestäni mielenkiintoisen.

Hain työlleni myös erilaista typografiaa, joka edes hieman eroaisi aikaisemmista oppaista. Esittelemissäni oppaissa typografia oli melko yksiselitteistä. Itselläni käytössä on erilainen otsikkofontti, joka edustaa Islannin tuulista luontoa. Olen erittäin tyytyväinen groteskileipätekstin valintaan, eikä otsikkofontistakaan ole mitään pahaa sanottavaa. Otsikkofontin takia typografia näyttää koristeellisemmalta ja sivut arvokkaammilta kuin jos olisin taittanut otsikot samalla leipätekstifontilla, mutta isommalla koolla. Nyt jokainen aihe on yhtä arvokas.

Yksi tärkeimmistä tavoitteistani oli myös se, että kirjaa olisi helppo seurata siitä, missä ollaan menossa. Tähän osa-alueeseen olisin voinut panostaa enemmän kuin mitä tein. Itse kartta on selkeä kohdesivuilla, mutta lukujen vaihto olisi voinut tapahtua selkeämmin. Painotarjouksen olin tehnyt 104 sivusta, eikä sivujen loputon lisääminenkään tuntunut hyvältä ratkaisulta. Minun olisi pitänyt suunnitella lukujen vaihtosivut jo heti ensimmäiseksi taittoon, jotta tältä ongelmalta olisi välttytty. Nyt luvut vaihtuvat kuvien kanssa, mutta sivut olisivat voineet olla kuvattomiakin, jotta lukujen ero olisi ollut selkeämpi.

Pidän siitä, että valitsin nimeksi islandin. Olisin kuitenkin voinut listätä island nimen perään jonkin kuvaavan lisänimen, esimerkiksi ”matkaopas Islantiin”, jotta lukijat ymmärtäisivät heti, että kyseessä on suomenkielinen teos Islannista. Island

englannin kielessä tarkoittaa saarta, joten tämäkin voi aiheuttaa sekaannusta, vaikka i-kirjaimen päällä on islannin kielessä käytettävä ´ -merkki.

Pääasiana oli siis saada aikaan visuaalisesti kaunis ja erilainen matkaopas. Mielestäni yleistavoitteessani onnistuin hyvin. Kirja on erilainen verrattuna kuvailemiini kirjoihin. Se on pienimuotoinen tarina Islannissa seikkailusta ja mielestäni kuvavalinnat ovat onnistuneita todistaessaan Islannin kauneutta.

Kaikenkaikkiaan kokonaisuus on mielestäni onnistunut. Vielä on vaikea sanoa, mitä olisin tehnyt toisin, sillä olen juuri saanut projektini valmiiksi, ja mielessä pyörii vielä tekoprosessi, ei jälkipuinti. Mutta seuraavaa taittotyötä tehdessäni mieleeni varmasti tulee asioita, mitä teen eri tavalla tai samalla tavalla kuin nyt.

6. PÄÄTÄNTÄ

Aloitin opinnäytetyöni ideoimisen syksyllä 2009. Tarkoitukseni oli työstää opinnäytetyötä täysipäiväisesti ensimmäisessä jaksossa keväällä 2010. Sain kuitenkin harjoittelupaikan, jossa aloitin helmikuun alusta, joten aloittamani opinnäytetyö siirtyi hieman taka-alalle. Työstin työtä harjoittelun ohella satunnaisesti iltaisin ja viikonloppuisin. Kirjan taitto edistyi mukavasti. Raportille oli alusta asti vaikea löytää rakennetta. Itse kirjoja voisin taittaa ja tehdä vaikka kolme, jos tekemisestä ei tarvitsisi raportoida. Kirjoitin raporttia samanaikaisesti työn kanssa, mutta silti minusta oli vaikea kuvailla ja pohtia tekemisiäni. Perusteluiden löytäminen ratkaisulleni oli hankalaa. Se, että aikaa oli paljon, ei mielestäni helpottanut työn etenemistä.

Opinnäytetyö oli vuoden mittainen stressimöykky, joka unohtui hetkeksi, mutta palasi aina kummitelemaan. Hyvin helposti se jäi lojumaan viikoiksi ilman, että vilkaisinkaan koko työtä. Loppua kohti, kun aika rupesi loppumaan, alkoi tuntumaan jo pientä paniikkia siitä, etten saisi sitä valmiiksi ja palautettua. Opinnäytetyö oli kuitenkin

stressannut jo sen verran kauan, että en halunnut antaa enää periksi. Sen oli valmistuttava. Loppuvaiheesta aloin olla myös jo lopen kyllästynyt ainaiseen stressitilaan. Tärkein tavoitteeni oli päästä työstä eroon keinolla millä hyvänsä. Ja se ainoa keino oli istua tietokoneen ääreen, pohtia asioita ja kirjoittaa. Sellainen asia, mitä en meinannut pystyä tekemään. Pystyin olemaan kriittinen kirjan taitosta, sen piti miellyttää minua sataprosenttisesti, eikä yksikään kuva saanut olla väärä. Sen sijaan raportin kanssa minulla ei ollut tällaista tunnetta.

Itse kirjan taittamisesta nautin. Pidän ongelmanratkaisutehtävistä, ja kirjantaittaminen on osaltaan sellainen. Täytyy sovittaa kuvat ja tekstit yhteen. Minusta oli erittäin mielenkiintoista ratkaista kuvien sijoittamisongelmia ja tekstin sijoittamista sivuille. Tein taittotöitä myös työharjoittelussa, mutta tämä oma työ myös vahvisti sitä, että voisin nähdä itseni tulevaisuudessa lehden tai kirjojen taittajana. Olisi myös hienoa päästä taittamaan kirjaa asiakastyönä, jossa minulle asetettaisiin enemmän rajoja, siitä miten kirja pitää taittaa ja aikataulu olisi tiukempi.

Koska opinnäytetyön tekeminen on ollut pitkä prosessi, on vielä vaikea arvioida sen vaikutuksia ammatilliselta kannalta. Tällä hetkellä tuntuu vielä siltä, että työharjoittelu oli se, missä todella opin tekemään asioita, mikä auttoi minua myös opinnäytetyön teossa. Minulle tyypillistä on nähdä isompien asioiden vaikutukset vasta jonkin ajan päästä jälkikäteen. Jos kuitenkin joitain asioita raportin kannalta on mainittava, niin olen kehittynyt luovana taittajana, sain lisää varmuutta ja rohkeutta käyttää InDesignia sekä pystyin hyödyntämään muun muassa työharjoittelussa oppimiani asioita kirjan taitossa.

Lähteet:

Edwards, N. 2009. *City Spots Biarritz*. Spain. Thomas Coop Publishing.

Erävaara, T. & Tanskanen, I. 2009. *Välissä - valokuvat ymmärtämisen välineinä*. Saarijärvi.

Fellows, A. 2004. *Berlitz Dublin*. Värnamo. Fälth & Hässler.

Hannigan, D. 2007. *The AA Map & Guide to Corfu, Top 25 Sights*. AA Publishing.

Parnell, F. & O'Connel, E. 2007. *Lonely Planet: Iceland*. 6th Edition

Perry, T. 2006. *Eyewitness Travel Guides: Dublin*. Dorling Kindersley Limited, London, A penguin Company.

Persson, M. & Helin, A. 2010. *Mondo Matkaopas Thaimaa*. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Saraste, L. 1996. *Valokuva tradition ja toden välissä*. Helsinki. Musta Taide.

Stidom, W. 1999 *Matkaopas Mallorca ja Menorca*. Hong Kong. New Holland Publishers (UK).

Vanhanen, H. 2002. *Kuvareportaasin (r)evoluutio.pdf*. Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos.

Wöbcke, M. 2008. *Dubai : United Arab Emirates*. Ostfildern, Karl Baedger.

Kuva 1: Lonely Planet Iceland -opas Parnell, F. & O'Connel, E. 2007, 114-115

Kuva 2: Mondo Thaimaa -opas Persson, M. & Helin, A. 2010, 162-163

Kuva 3: Eye witness Dublin -opas Perry, T. 2006, 66-67

Kuva 4: Berlitz Dublin -opas Fellows, A. 2004, 28-29

Kuva 5: City Spots Biarritz -opas Edwards, N. 2009, 40-41

Kuva 6: AA Twin Guide Corfu -opas Hannigan, D. 2007, 24-25

Kuva 7: Dubai -opas Wöbcke, M. 2008, 74-75

Kuva 8: Mallorca & Menorca -opas Stidom, W. 1999, 62-63

Kuva 9: Reykjavík - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 10: Ruoka Islannissa - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 11: Islannin hevoset - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 12: Hhraoundfossar - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 13: Esjan - Kuvaus Jani Svensk

Kuva 14: Hofsos - Kuvaus Jani Svensk

Kuva 15: Jumissa - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 16: Godafossin vesiputous - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 17: Näkymä Akureyrin vasta rannalta - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 18: Kraateri Mývatnin alueella - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 19: Namaskard - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 20: Geysir - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 21: Gullfoss - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 22: Pingvellir - Kuvaus Jani Svensk

Kuva 23: Hvergerd - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 24: Seljalandsfoss - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 25: Skógafoss - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 26: Yksityiskohta Dyrhlaeyn rannalta - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 27: Laavakenttä Reykjanesissa - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 28: maisema Keiliriltä - Kuvaus Jani Svensk

Kuva 29: Blue Lagoon - Kuvaus Riikka Siippainen

Kuva 30: Taittopohja - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 31: Alkuperäinen kokeilu kirjan aukeaman ulkoasuksi - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 32: Lopullinen ulkoasu - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 33: Keskenmällä oleva palsta, viereinen kuva tulee vähemmän tekstisivulle. - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 34: Reunemmalla oleva palsta, viereinen kuva tulee enemmän tekstisivulle. - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 35: Otsikko Zapfino, leipäteksti Century Gothic - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 36: Baker Script

Kuva 37: Otsikko Mistral, leipäteksti Cambria - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 38: Lopullinen typografia, otsikko Voluta Script ja leipäteksti Myriad Pro - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 39: Skógafoss aukeaman ensimmäinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 40: Skógafoss aukeaman lopullinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 41: Kuva-aukeaman ensimmäinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 42: Kuva-aukeaman lopullinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 43: Blue Lagoonin ensimmäinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 44: Myvatn aukeaman ensimmäinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 45: Namaskard aukeaman ensimmäinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 46: Blue Lagoonin lopullinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 47: Myvatn aukeaman lopullinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 48: Namaskard aukeaman lopullinen ilme - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 49: Ensimmäinen kirjan kansi - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 50: Lopullinen kirjan kansi - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 51: Dyrhólaey aukeamien ensimmäiset ilmeet 1 - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 52: Dyrhólaey aukeamien ensimmäiset ilmeet 2 - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 53: Dyrhólaey aukeamien ensimmäiset ilmeet 3 - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 54: Dyrhólaey aukeamien lopulliset ilmeet 1 - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 55: Dyrhólaey aukeamien lopulliset ilmeet 2 - Taitto Riikka Siippainen

Kuva 56: Dyrhólaey aukeamien lopulliset ilmeet 3 - Taitto Riikka Siippainen